

Høringsnotat til udkast til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

1. Overordnede bemærkninger

En række høringsparter har haft helt overordnede bemærkninger, som behandles i det følgende.

- **Fleksibilitet**

Landbrug & Fødevarer finder generelt, at der ikke er tilstrækkelig fleksibilitet i den ordning, der er indeholdt i udkastet. I forhold til husdyrbrug, der ikke er overgået til ny regulering og forsætter produktionen indenfor rammerne af deres nuværende godkendelse eller tilladelse, finder Landbrug & Fødevarer, at der er begrænsninger på deres tilpasningsmuligheder, idet der kun i begrænset omfang vil være mulighed for at anmelde skift i dyretype eller emissionsorienterede produktionstilpasninger, og muligheden for at foretage anmeldelser af forandringer i stalden til opfyldelse af krav til dyrevelfærd. For så vidt angår husdyrbrug på stipladsmodellen findes der ligeledes at være for mange begrænsninger herunder i forhold til den nye anmeldeordning om skift i dyretype, staldsystem og miljøteknologi.

Man peger endvidere på, at det er et stort problem, at foderkorrektioner bortfalder, og man finder ikke, at der er tilstrækkelige muligheder i de såkaldte fleks-grupper, som Miljøstyrelsen har udarbejdet, idet der i for høj grad arbejdes med "worst-case" -betragtninger. Man er desuden generelt bekymret over, at der ikke fremover kan anmeldes ændringer i gødningsopbevaringsanlæg, og der bør fremover videreudvikles på området for bagateller.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har overordnet set tilstræbt at indrette såvel tilladelses- og godkendelsessystemet som de foreslåede anmeldeordninger med det for øje at skabe størst mulig fleksibilitet. Der er dog samtidig en række andre hensyn, der skal varetages i ny husdyrregulering herunder hensynet til, at beskyttelsesniveauet overordnet set skal bevares, hensynet til overholdelse af IE-direktivet, VVM-direktivet og habitatdirektivet, og mere praktiske hensyn i relation til kommunernes administration, it-systemets indretning m.v. I lyset af bemærkningerne fra Landbrug & Fødevarer er der dog foretaget ændringer i bekendtgørelsen indenfor de førnævnte rammer, for at imødekomme Landbrug & Fødevarers ønsker, se herom ved behandlingen af Landbrug & Fødevarers bemærkninger til de enkelte bestemmelser nedenfor.

Hvad angår synspunktet om foderkorrektioner er Miljøstyrelsen opmærksom på problemet med bortfald af foderkorrektioner. Dette har imidlertid været en nødvendig konsekvens af konklusionerne på side 15 i Delrapport 1 fra Aarhus Universitet, Institut for Ingeniørvidenskab, hvor det konkluderes, at

det ikke vil være fagligt korrekt at bruge fodereffektivitet som isoleret virkemiddel på tværs af normaltår, samt at det ikke har været muligt at finde dokumentation for en generel korrektionsfaktor for beregning af effekten af sænket råprotein. Miljøstyrelsen vil af samme grund igangsætte et udredningsarbejde for at få optaget fodringstiltag på Miljøstyrelsens Teknologiliste. BAT-kravene er endvidere gennemgået på ny, og i visse tilfælde ændret i forhold til høringsudkastet. Dette er sket i lyset af, at kravene skal være mulige at imødekomme ved teknologitiltag på stalden uden foderkorrektioner.

Vedrørende ønsket om, at det også fremover skal kunne lade sig gøre at anmelde ændringer i gødningsopbevaringsanlæg, skal Miljøstyrelsen bemærke, at tab fra lager i den nye regulering ikke beregnes efter antallet af dyr på stald, men efter overfladearealet på lageret. Det vil derfor ikke længere være muligt at anmelde ændringer i gødningsopbevaringsanlæg, da det kan medføre en ændring af kvælstofemissioner fra hele husdyrbruget.

Den eksisterende anmeldeordning vedrørende tilpasninger i stalden af hensyn til dyrevelfærd kan ikke videreføres, idet der ved disse tilpasninger etableres et større produktionsareal for at give bedre plads. Efter den nye faglige forståelse, som ligger til grund for stipladsmodellen, sker der herved en forøget forurening, hvilket nødvendiggør en tilladelse/godkendelse med henblik på at fastsætte de nødvendige vilkår.

Hvad angår Landbrug & Fødevarers synspunkter om fleksgrupperne bemærkes, at disse er indarbejdet direkte i it ansøgningssystemet, således man kan søge om flere forskellige dyretyper med mulighed for løbende at skifte imellem dem. Forudsætningen for at kunne skifte er, at der er sikkerhed for, at beskyttelsesniveauet også overholdes ved produktion af det staldsystem og den dyretype, der forurener mest. It-ansøgningssystemet er derfor indrettet på den måde, at der sker en beregning af dette scenarie, det såkaldte "worst case scenarie", og der vil i godkendelsen eller tilladelsen blive sat de vilkår, der sikrer, at de miljøkrav, der knytter sig til den mest forurenende staldsystem og dyretype overholdes, så der uden videre vil være fuld frihed til at skifte.

Alternativet til dette kunne være, at der i ansøgningssituationen foretages emissionsberegninger over alle de ønskede staldsystemer og dyretyper, og sættes flere forskellige sæt af vilkår med miljøkrav alt efter hvilket staldsystem og dyretype, der anvendes. Dette vil imidlertid kræve mere komplicerede beregninger, og det vil gøre vilkårene i kommunernes godkendelser og tilladelser mere komplicerede. Hvis der gælder forskellige krav på forskellige tidspunkter alt efter, hvad der produceres, bliver kommunernes tilsyn og håndhævelse tilsvarende mere kompliceret. En sådan løsning vil kræve yderligere analyse og udviklingsarbejde i forhold til it ansøgningssystemet. Miljøstyrelsen vil i første omgang sikre, at der findes fleksgrupper, der dækker hensynet til stor fleksibilitet, såvel som fleksgrupper der giver en mindre fleksibilitet for på den måde at sikre, at der er fleksgrupper, hvor der stilles færre miljøkrav. Hvis landmanden derudover ønsker at skifte dyretype, vil det være muligt efter omstændighederne at anvende anmeldeordningen i § 18. Der vil skulle ske yderligere udvikling vedr. fleksgrupperne, hvilket vil ske i samarbejde med erhvervet og andre interessenter.

- Beskyttelsesniveau

Bæredygtigt Landbrug bemærker, at den specifikke ammoniakregulering bør gentænkes og mener, at opdelingen i kategori 1-, 2- og 3-natur, samt principperne om totalbelastning er urimelige. Hensigten om, at man fremadrettet ikke ønsker, der skal ske markant udvikling i husdyrproduktionen tæt på ammoniakfølsomme naturtyper kan anerkendes, men tidshorizonten bør være længere, end den måde reglerne er indrettet på i dag. Der peges på, at totaldepositions krav skal opfyldes ved revurdering, selvom dette ikke var et krav i forbindelse med godkendelsen, hvilket Bæredygtigt Landbrug opfatter som ekspropriation. Bæredygtigt Landbrug henviser i øvrigt til sit høringssvar fra efteråret 2016 til udkastet til lovforslag til ændringsloven.

KL vurderer, at forslagene i en del situationer vil ændre beskyttelsesniveauet og adgangen til at klage. Det gælder især beskyttelsesniveauet for ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttelsen af landskabet. KL bemærker desuden, at det ser ud til, at beskyttelsesniveauet ændres, så kommunernes muligheder for at regulere landbrugsbyggeri i landzonen mindskes.

Synspunkterne gentages og udfoldes under KL's bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Landbrug & Fødevarer vurderer generelt, at der er en række steder, hvor der sker stramninger i beskyttelsesniveauet i forhold til den nuværende regulering. I den forbindelse anfører Landbrug & Fødevarer bl.a., at der synes indført en ny naturtype i form af "øvrige ammoniakfølsomme naturtyper" og at "særlige tilfælde" er erstattet af "tilfælde" i § 35, stk. 2, der handler om situationer, hvor kommunalbestyrelsen kan fastsætte skærpede vilkår af hensyn til bl.a. habitatdirektivet. Endvidere peges der på beregning af nudrift i forbindelse med fastlæggelse af merdeposition af ammoniak til et kategori 3-naturområde.

Derudover peger Landbrug og Fødevarer på, at der efter foreningens opfattelse i visse tilfælde er indført skærpede BAT-krav for økologisk malkekvæg, økologiske slagtekyllinger og rene kvie-stalde (bilag 3, pkt. A, tabel 4), og der er sket en skærpelse med indførelse af et afstandskrav til nabobeboelse på 50 m (§ 10, stk. 2, nr. 2). Endelig peges på begrænsninger af muligheden for at supplere naturafgræsning med afgræsning af arealer med permanent græs (§ 12, stk. 2), og det anføres, at der sker en stramning af lugtkravene ved udskiftning af begrebet "lugtgener" med "lugtmission" (§ 32), samt ved fastsættelse af smallere rendebredder for mink. (Bilag 3, A)

Synspunkterne gentages og udfoldes under Landbrug & Fødevarers bemærkninger til de enkelte bestemmelser nedenfor.

DN bakker op om, at miljøreguleringen af landbrugsarealerne overgår til generelle regler, og at godkendelser og tilladelser af udbringningsarealer for husdyrgødning således erstattes af generelle regler. Det bemærkes dog, at de grundlæggende krav til vurdering og godkendelse/tilladelse, som der lægges op til med udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, forudsætter, at der er et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau i medfør af arealreguleringen til, at der kan foretages vurdering af husdyrprojekter og tilladelse/godkendelse uden yderligere vurdering af projektets udbringningsarealer. DN mener ikke at udkastet til arealregler i husdyrgødningsbekendtgørelsen sikrer et tilstrækkeligt højt beskyttelsesniveau i forhold til miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning m.v. DN mener derfor, at kommunalbestyrelsens vurdering og afgørelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen må omfatte udbringningsarealerne, dvs. både husdyrprojektet i sig selv og en vurdering i forhold til kumulation med udbringning af husdyrgødning m.v. i øvrigt. Forudsætningen for at regulere arealerne i generelle regler og ikke omfatte dem af de konkrete vurderinger i godkendelser og tilladelser er, at disse generelle regler ikke tilsidesætter de direktivmæssige vurderingsforpligtelser og forpligtelser til at imødegå en væsentlig påvirkning fra husdyrprojekter – herunder den kumulative effekt - som følger af habitatdirektivet og VVM-direktivet. DN foreslår, at udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelse suppleres, så der foreligger et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, herunder et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau vedr. ammoniak og vedr. grundvand til, at husdyrprojekter kun kan etableres, når de ikke har en væsentlig påvirkning på miljøet, sådan at der ikke skal stilles vilkår i en tilladelse eller godkendelse på grundlag af en vurdering af arealerne.

DN henviser desuden til sit høringssvar til udkastet til lovforslaget ny husdyrregulering af 24. oktober 2016 og bemærker, at der fortsat ikke ser ud til at være indført beskyttelsesniveauer for fx støj, påvirkning af omgivelserne i forbindelse med transportarbejde, fluegener, lys, indsiget mv. for omkringboen-

de, samt påvirkning af landskabsværdier (i form af fx natur, friluftsliv, turisme, kulturhistorie, geologi, former og karakter) på en måde, at offentligheden eller kommunalbestyrelserne reelt får mulighed for at foretage vurderinger heraf. De meget forkortede høringsperioder, og krav til maksimale sagsbehandlingstid udelukker således reelt, at der kan foretages de nødvendige vurderinger af sådanne forhold.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår Bæredygtigt Landbrugs synspunkt om beskyttelsesniveauer i forhold til ammoniakfølsom natur henvises til lovbemærkningerne til L 114, hvoraf fremgår, at de gældende beskyttelsesniveauer fastholdes med ny husdyrregulering, idet det i forbindelse med aftalen om en naturpakke er aftalt, at det skal undersøges nærmere, om der på et senere tidspunkt vil være mulighed for at lempe beskyttelsen, og hvad konsekvenserne heraf vil være.

Til KL og Landbrug & Fødevarers kommentarer bemærkes generelt, at der med ny husdyrregulering sigtes efter overordnet at fastholde det eksisterende beskyttelsesniveau. Der henvises nærmere til bemærkningerne under de enkelte bestemmelser, hvor høringsparterne gentager deres synspunkter.

Hvad særligt angår DN's bemærkninger om beskyttelsesniveauet og relationen til VVM-direktivet for arealreguleringen bemærkes, at VVM-direktivet åbner mulighed for at undlade den konkrete vurdering i forbindelse med screening eller fuld miljøvurdering af et projekt omfattet af direktivet, såfremt der på forhånd kan opstilles generelle tærskelværdier eller kriterier, hvis overholdelse betyder, at et konkret projekt ikke kan antages at indebære væsentlig indvirkning på miljøet. Som det kommer til udtryk i lovbemærkningerne til ændringsloven vedr. ny husdyrregulering, anerkender Miljø- og Fødevareministeriet, at det er forbundet med en vis tvivl, om det foreslåede beskyttelsesniveau for arealreguleringen er tilstrækkeligt. Som direktivkravene er formulerede, er det særdeles vanskeligt at foreslå en generel regulering, der ikke vil være behæftet med en vis EU-retlig usikkerhed. Det fremgår dog samtidig af lovbemærkningerne, at det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at den foreslåede regulering af udbringning af husdyrgødning samlet set er egnet til at udelukke konkrete forringelser og væsentlige påvirkninger på miljøet og dermed afløse behovet for konkrete vurderinger efter VVM-direktivet og habitatdirektivet. Dette er fortsat Miljøstyrelsens vurdering, og styrelsen er på denne baggrund ikke enig med DN i, at der er behov for at fastsætte et supplerende beskyttelsesgrundlag i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen med mulighed for fastsættelse af vilkår til udbringningsarealerne i tilladelser og godkendelser efter husdyrbrugloven.

- Ekstensiv produktion og økologi

Landbrug & Fødevarer bemærker, at der ved overgangen til stipladsmodellen er en risiko for, at eksisterende bedrifter og visse produktionssystemer kan komme i klemme, fordi de med nyt beregningsgrundlag får estimeret en langt højere emission, end de gjorde med det nuværende. Dette vil særligt gælde for ekstensive produktioner, økologisk produktion eller andre typer af produktion, der afviger fra normen.

Landbrug & Fødevarer mener på den baggrund, at der bør indføres en undtagelsesmulighed fra stipladsmodellens beregninger, hvor kommunen kan foretage en konkret vurdering, og der bør i visse tilfælde fastsættes specifikke emissionsfaktorer for visse produktionsformer og -arealer. Som eksempel nævnes verandastalde til fjerkræ.

DN bemærker helt overordnet, at udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen lægger op til, at økologisk husdyrproduktion vil få sådanne krav til ammoniakemissionen, at fastholdelse, udvikling og omlægning til økologisk produktion i vidt omfang vil blive bremset. Det fremgår endvidere, at der agtes fastlagt stipladsdefinitioner på en sådan måde, at det yderligere vil hæmme den økologiske husdyr-

produktion. DN finder, at udkastene til bekendtgørelserne bør omfattes af en analyse og vurdering af konsekvenserne for dansk økologisk husdyrproduktion sådan, at stillingtagen til udkastene kan ske på grundlag heraf.

Økologisk Landsforening bemærker generelt, at det er helt nødvendigt at skelne mellem intensiv staldproduktion og mere ekstensiv frilandsproduktion, og at den nye regulering helt grundlæggende rammer de ekstensive og økologiske produktioner og små produktioner med udegående dyr meget hårdt, fordi stipladsmodellen så at sige straffer landmændene for at give dyrene mere plads. Som eksempler på byrdefulde forhold nævnes dels, at der ikke er indført en økologisk stipladsdefinition, hvorfor økologiske producenter efter landsforeningens opfattelse hurtigere bliver til IE-husdyrbrug, dels at den nuværende undtagelse fra ammoniakreduktions- og BAT-kravene, for så vidt angår økologisk produktion ikke er videreført.

Økologisk Landsforening anfører som konsekvenser af den ny regulering, at det kan blive vanskeligt for økologer at udvide deres produktion og at få flere landmænd ind i økologien, og at reguleringen samlet set vil gå ud over dyrevelfærden. Økologisk Landsforening henviser desuden det økologiske erhvervsteams anbefaling #15, hvoraf det bl.a. følger, at der ved større nye reguleringstiltag bør laves en konsekvensvurdering for de økologiske producenter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

For så vidt angår den ekstensive produktion skal det helt generelt anføres, at der ved overgangen til stipladsmodellen sker visse forskydninger for produktioner, der giver mere plads til dyrene. Disse husdyrbrug vil nå tilladelsesgrænsen i m² produktionsareal, før man ville have ramt tilladelsesgrænsen udtrykt i dyreenheder, og de vil kunne opleve en skærpet beregning af ammoniakemissionerne til naturområder. Dette skyldes den nye faglige viden i stipladsmodellen, hvorefter det antages, at emissionerne til omgivelserne i højere grad hænger sammen med overfladerne end antallet af dyr i stalden, idet disse produktionsformer giver mere plads til dyrene i stalden.

Disse forskydninger er fagligt velbegrundede med den nye viden, og det vil efter forpligtelserne i VVM-direktivet og habitatdirektivet være nødvendigt at anvende dette for at sikre, at der ikke er væsentlige påvirkninger af omgivelserne eller sker skade på beskyttede naturområder.

Det skal også nævnes, at de nye tilladelser og godkendelser giver mulighed for, at en mere ekstensiv udnyttelse af et staldanlæg kan ændres til fuld udnyttelse uden sagsbehandling, hvilket tilladelsen eller godkendelsen skal tage højde for.

Til Landbrug & Fødevarers høringsvar skal det endvidere generelt bemærkes, at der i reguleringen er taget højde for, at ammoniakemissionen pr. m² produktionsareal ved økologisk produktion i visse tilfælde er lavere end for konventionel husdyrproduktion, og der er fastsat særlige emissionsfaktorer for visse økologiske produktionsgrene. Dette er sket på baggrund af den bedste faglige viden på området. Der vil på tilsvarende vis kunne fastsættes særlige emissionsfaktorer for andre ekstensive produktionsformer, såfremt der etableres en faglig dokumentation. Uden denne dokumentation vil der imidlertid ikke være grundlag for at fravige emissionsfaktorerne, hverken generelt eller konkret, som Landbrug & Fødevarer foreslår.

Til Økologisk Landsforenings høringsvar bemærkes herudover, at økologiske husdyrbrug ikke hurtigere bliver til et IE-husdyrbrug end intensive husdyrbrug. De husdyrbrug, der efter den nye regulering skal godkendes efter lovens § 16 a, stk. 2, er IE-husdyrbrug. Grænsen for, hvornår et husdyrbrug bliver omfattet af IE-direktivet, er baseret på et maksimalt antal stipladser for svin og fjerkræ. Hvis stipladsgrænsen overskrides, skal husdyrbruget godkendes efter de regler, der gælder for IE-husdyrbrug.

Stipladsbegrebet er ikke defineret i IE-direktivet, men antallet af stiplader forstås som det maksimale antal dyr, der på et givent tidspunkt af året må være i staldanlægget, jf. bemærkningerne til § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugsloven og til den tidligere gældende § 12. Stipladsgrænserne er ens for både økologisk og konventionel husdyrproduktion.

For konventionelle husdyrbrug begrænser dyrevelfærdsreglerne, hvor mange dyr, der må være på et givent areal. På økologiske husdyrbrug begrænser økologireglerne endvidere antallet af dyr på et givent areal. Der vil således være forskel på, hvor mange svin eller høns, der kan produceres på samme produktionsareal afhængigt af, om husdyrbruget er omfattet af økologireglerne eller er et konventionelt husdyrbrug, men det er antallet af stipladser, der er afgørende for, om husdyrbruget bliver et IE-brug, jf. § 16 a, stk. 2.

Det er ikke kun IE-husdyrbrug, der skal godkendes. Husdyrbrug med malkekøer, kvier, stude, ammekøer og slagtekalve er godkendelsespligtige, hvis de har en ammoniakemission, der overstiger 3.500 kg N pr. år. Dette medfører ikke, at husdyrbruget bliver et IE-husdyrbrug. Ammoniakemissionen beregnes på grundlag af produktionsarealet, og et ekstensivt eller økologisk husdyrbrug vil normalt kræve et større produktionsareal i forhold til antallet af dyr som følge af pladskravene indenfor økologireglerne end et intensivt husdyrbrug med samme antal dyr, jf. ovenfor.

Dette har som udgangspunkt betydning for, hvornår husdyrbruget bliver godkendelsespligtigt, idet det kan følge heraf, at man også rammer godkendelsespligten ved et færre antal dyr, jf. om forskydninger ovenfor.

Disse konsekvenser er søgt imødegået i ny husdyrregulering.

Som det fremgår ovenfor, er der fastsat en særlig (lavere) emissionsfaktor for slagtesvin i økologiske stalde, og emissionsfaktoren for løsgående søer på dybstrøelse er lavere end for søer, der er individuelt opstaldet. For økologiske høns er emissionsfaktoren lavere end for de tilsvarende konventionelle høns, mens emissionsfaktoren for økologiske kyllinger er lavere end for konventionelle, men højere end for skrabe-kyllinger. Derudover skal perioder, hvor dyreholdet er udegående, fradrages forholdsmæssigt ved beregningen. Da økologisk husdyrproduktion i vidt omfang er baseret på udegående dyr, vil beregningen af ammoniakemissionen for økologiske svin og kvæg typisk medføre en mindre ammoniakemission end for konventionelle dyr, der er på stald hele året. I modsætning til, hvad Økologisk Landsforening bemærker, er der en række undtagelser vedr. BAT for økologiske husdyrbrug.

Der henvises også til bemærkningerne under de enkelte bestemmelser.

Det er således Miljøstyrelsens opfattelse, at reguleringen tager højde for, at ekstensive og økologiske produktioner er indrettet anderledes end intensive husdyrbrug, og at der så vidt det er muligt tages højde for dette med de etablerede særordninger. Den nye husdyrregulering fastsætter derfor hverken strengere krav for ekstensive eller økologiske produktioner, eller tillader en højere ammoniakemission, der vil kunne påvirke ammoniakfølsomme naturområder. Økologiske landmænd har derfor fortsat mulighed for at udvide produktionen indenfor miljømæssige rammer, der tager hensyn til de særlige forhold i den økologiske produktion, og husdyrreguleringen ændrer ikke på dyrevelfærdskrav fastsat i reglerne for økologiske husdyrbrug.

Hvad angår DN's synspunkt om, at udkastene til bekendtgørelserne bør omfattes af en analyse og vurdering af konsekvenserne for dansk økologisk husdyrproduktion bemærkes, at der i forbindelse med udarbejdelse af ny husdyrregulering er foretaget analyser af konsekvenserne for økologisk produktion, der bl.a. er mundet ud i, at der er etableret en række undtagelser og særordninger for økologiske hus-

dyrbrug, se herom ovenfor. Det bemærkes hertil også, at der i ministerens svar på spørgsmål 46 til L 114 (forslag til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love, Folketinget samling 2016-17) er gjort nærmere rede for konsekvenserne af ny husdyrregulering i forhold til økologisk produktion over for Folketinget.

- Krav til maksimal sagsbehandlingstid

KL bemærker vedr. kravet i den nye husdyrbruglovs § 54 j om fast sagsbehandlingstid for ansøgninger under § 16 b, at kommunerne siden 2007 har leveret en meget stor og succesfuld indsats for at sænke sagsbehandlingstiderne, og at denne implementering af VVM-direktivet er meget uhensigtsmæssig for myndighedsbehandlingen af husdyransøgningerne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det ændrede VVM-direktiv indfører som noget helt nyt en bindende frist direkte i direktivet. Denne frist er medlemslandene forpligtet til at implementere, og med reglen i lovens § 54 j har Folketinget valgt, at denne skal indarbejdes direkte i loven. Endvidere er der fastholdt en model, hvorefter screeningen som absolut hovedregel indgår i den samlede tilladelse m.v., der derfor skal meddeles inden for de 90 dage, fra sagen er fuldt oplyst.

- Øvrigt

Danske Svineproducenter genkender generelt flere af de nye regler og tanker fra Natur- og Landbrugskommissionens arbejde, men kunne godt ønske sig, at ministeriet var gået endnu længere med Natur- og Landbrugskommissionens overvejelse og arbejdet for lovmæssige ændringer både i Danmark og EU, som kunne give en emissionsbaseret husdyrbrugsgodkendelse. Dette ville give de landmænd, som ønskede at implementere nye miljøforbedrende teknologier, mulighed for samtidigt at øge deres produktion tilsvarende uden en ny grundlæggende miljøansøgning og efterfølgende godkendelse.

Finans Danmark synes grundlæggende, at det er positivt, at det med ændringerne bliver muligt at optimere produktionen inden for de miljømæssige rammer for landbruget. Finans Danmark fremhæver hensynet til finansiering, herunder at der tages behørig højde for, at finansieringsinstitutterne ved kreditgivningen giver langfristede lån – ofte 30-årige uopsigelige lån. Samtidig skal bankerne vurdere driftskreditterne i relation til den fremtidige indtjeningssevne. Såfremt risiciene øges for, at godkendelser ikke fornyes, kan det blive sværere at finansiere de tunge investeringer. Der bør derfor være bagatelgrænser, så små ændringer ikke kræver nye tilladelser, og den sædvanlige produktion kan fortsætte. Finans Danmark opfordrer til, at godkendelser kan overdrages ved ejerskifte, således at godkendelsen ikke er knyttet til et bestemt cvr.-nr.

I en række høringsvar gøres desuden opmærksom på korrektur- og henvisningsfejl m.v., som er rettet i den endelige udgave af bekendtgørelsen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår Danske Svineproducenters ønske om at kunne implementere nye miljøforbedrende teknologier med mulighed for samtidigt at øge produktionen tilsvarende uden en ny grundlæggende miljøansøgning og efterfølgende godkendelse, bemærkes, at dette som udgangspunkt vil være en ændring, der kræver fornyet vurdering fra myndighedernes side, jf. VVM-direktivet og efter omstændighederne også habitatdirektivet. Der er dog med ordningerne i §§ 15 og 16 mulighed for at udskifte eller afprøve teknologi efter anmeldelse.

Til det af Finans Danmark anførte bemærkes indledningsvis, at der ikke gælder et krav om fornyelse af godkendelser, men alene et krav om revurdering. Hvad angår mulighederne for ændringer m.v. uden fornyet krav om godkendelse eller tilladelse, bemærkes, at Miljøstyrelsen er enig i, at forudsigelighed og investeringssikkerhed for erhvervet er centrale hensyn i reguleringen af landbrugets retsforhold. Med en godkendelse eller tilladelse efter lovens §§ 16 a og 16 b, vil der netop blive flere muligheder for den enkelte landmand for løbende at tilpasse og effektivisere sin produktion inden for rammerne af en godkendelse eller tilladelse. Desuden indebærer anmeldteordningerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at en række dispositioner, som ellers ville medføre krav om godkendelse eller tilladelse, kan foretages efter en forenklet sagsbehandling og på baggrund af objektiverede og enkle kriterier, hvilket indebærer høj grad af forudsigelighed for landmænd og finansieringsinstitutter m.fl. Herudover bemærkes, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget til ændringsloven, at den gældende praksis om bagateller, dvs. ændringer, der kan foretages uden at der udløses godkendelsespligt m.v., fastholdes. Endelig bemærkes, at hverken ændringsloven eller udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen indeholder regler om eller ændringer i forhold til ejerskifte, overdragelse m.v. En miljøgodkendelse er ikke personlig, og det er muligt at overdrage et husdyrbrug inklusiv miljøgodkendelse.

Miljøstyrelsen har bl.a. på baggrund af høringsvarene foretaget en række mindre korrektur-, struktur og henvisningsrettelser i forhold til høringsversionen.

- *Følgevirksomheder for kommunerne (herunder økonomiske):*

Flere steder er der efter KL's vurdering en øget opgave til kommunerne. KL opremser ikke en fuldstændig liste her, men nævner nogle af de mest iøjnefaldende forhold. Forslagene vil medføre øgede udgifter til udførelse af tilsyn, blandt andet vil det være tidskrævende at skulle fastlægge produktionsarealet og føre regelmæssige tilsyn med små husdyrbrug. Dertil kommer de nye regler om udbringningsteknik, zink, fosforerosion, kontrol med fast husdyrgødning og bundfald på planteavlbrug. Men især vil den maksimale sagsbehandlingstid for tilladelser på 90 dage kræve øget kapacitet i kommunerne.

KL bemærker vedr. 90-dages kravet i husdyrbrugloven, at der med ændringen af husdyrloven er lagt op til, at mange af de forhold, der i dag vurderes konkret, skal reguleres gennem fastsættelse af tærskler og kriterier, således at behovet for konkrete vurderinger minimeres. Det fremgår af lovbemærkning (s. 92), at det "er hensigten at fastsætte regler, som i meget vidt omfang udtømmer behovet og kommunalbestyrelsens adgang til at foretage konkrete vurderinger og fastsætte konkrete vilkår".

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår KL's oversigt over forøgede opgaver til kommunerne bemærkes, at dette vil indgå i den særskilte sag om de økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne. Hvad angår udarbejdelsen af regler til afløsning af konkrete vurderinger bemærkes, at dette arbejde kræver nærmere analyser og udredninger. Dette forventes at ske forud for kommende regelændringer.

2. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens anvendelsesområde, definitioner m.v.

- Definition af kategori 1-, 2- og 3-natur (udkastets § 2)

KL bemærker, at en gruppe af ammoniakfølsomme naturtyper falder helt ud af beskyttelsen. Det drejer sig om ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor Natura2000, men som ikke er en del af udpegningsgrundlaget. De kan ikke være kategori 1, fordi de ikke er en del af udpegningsgrundlaget, og de kan ikke være kategori 2 eller 3, fordi de ligger i Natura2000. Det kan for eksempel være en højmosse i fuglebeskyttelsesområde. Fagligt giver det ikke mening, at naturtyperne får dårligere beskyttelse, fordi de ligger i Natura2000, og KL går ud fra, at det må være en fejl.

KL finder det desuden uhensigtsmæssigt, at habitatnaturtypen 3150 i dag kun er omfattet af kategori 1-natur for så vidt den er kortlagt som kvælstoffølsom, da kvælstoffølsomhed ikke er en del af selve kortlægningen af naturtyperne. KL finder, at vurderingen af, om denne naturtype skal være omfattet eller ej, bør bero på en vurdering fra kommunen. I det mindste indtil naturtypen er fuldt kortlagt med en vurdering af kvælstoffølsomhed, så det klart fremgår, at denne vurdering er lavet.

Landbrug & Fødevarer anfører, at den foreslåede afgrænsning af ammoniakfølsom skov i definitionen af kategori 3-natur er for bred og anbefaler bl.a., at minimumsstørrelse og -bredde hæves.

Landbrug & Fødevarer peger endvidere generelt på, at der udover henvisninger til kategori 1-, 2- og 3-natur flere steder i udkastet er tilføjet ordlyden "... og øvrige ammoniakfølsomme naturtyper". Landbrug & Fødevarer mener, at denne tilføjelse kan være udtryk for en skærpelse af ammoniakkravene. Man anfører herunder, at dette ikke ses at have ophæng i habitatdirektivet, idet beskyttelsen efter habitatdirektivet forudsætter, at den pågældende naturtype er beliggende inden for et Natura 2000-område. Der henvises herved til EU-Domstolens afgørelse i sag C-117/03, Società Italiana Dragaggi SpA m.fl., præmis 30, hvor EU-Domstolen udtalte følgende: *"Direktivets artikel 4, stk. 5, skal fortolkes således, at bevaringsforanstaltninger som fastsat i direktivets artikel 6, stk. 2-4, kun er påkrævet i forhold til lokaliteter, som i overensstemmelse med direktivets artikel 4, stk. 2, tredje afsnit, er opført på den liste over lokaliteter, der er udvalgt som lokaliteter af fællesskabsbetydning og vedtaget af Kommissionen i henhold til proceduren efter direktivets artikel 21."*

Derudover finder Landbrug & Fødevarer, at formuleringen er upræcis og lægger op til meget brede myndighedsfortolkninger. Man anmoder om en nærmere begrundelse for tilføjelsen og eventuel justering af bekendtgørelsen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen bemærker indledningsvis, at der med de omfattede naturtyper og udkastet til definitioner af kategori 1-, 2- og 3-natur tilsigtes en videreførelse af de naturtyper og definitioner, der findes i den gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelses bilag 3. Det er en forudsætning i den nye regulering, at det gældende beskyttelsesniveau fastholdes, og en evt. justering heraf indgår i aftalen om opfølgning på naturpakken

Til det af KL anførte om definitionerne af kategori 1-, 2- og 3-natur bemærkes, at kategori 1-natur, jf. husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1, er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Natura 2000-områder. Kategori 2-natur i overensstemmelse med formuleringen i husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 2, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for Natura 2000-områderne.

Det fremgår af definitionen af kategori 1-natur, jf. bekendtgørelsesudkastets § 2, nr. 1, at kategori 1-natur udover de ammoniakfølsomme naturtyper, der fremgår af bilag 3, pkt. D, omfatter heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse. Efter Miljøstyrelsens opfattelse svarer det til de naturtyper, der er omfattet af kategori 1-natur i dag.

Herudover er der, som fremhævet af Landbrug & Fødevarer en række steder henvist til "øvrige ammoniakfølsomme naturtyper", bl.a. i udkastets §§ 12, 16, 18 og 35. Det bemærkes, at den anvendte formulering er "øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder". Formuleringen er ikke indholdsmæssigt ny, idet der bl.a. i de gældende anmelderegler henvises til "andre ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegnings-

grundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder”, hvorfor der ikke ses at foreligge en skærpelese.

Miljøstyrelsen er enig med Landbrug og Fødevarer i, at de pågældende ”øvrige ammoniakfølsomme naturtyper”, hverken efter gældende bekendtgørelse eller efter høringsudkastet, er omfattet af kategori 1-, 2- eller 3-natur. Kategori 1-natur forudsætter, at der er tale om de i bekendtgørelsens bilag 3, pkt. D, opregnede ammoniakfølsomme naturtyper, som er beliggende inden for et Natura 2000-område, omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt af Miljøstyrelsen. De Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt (primært søer) omfattes automatisk af kategori 1-natur, når de kortlægges af Miljøstyrelsen. Indtil de er kortlagt, er de derimod ikke omfattet af kategori 1-natur og beskyttelsesniveauet herfor. I stedet må kommunalbestyrelsen, hvis situationen opstår, vurdere ammoniakpåvirkningen af disse naturtyper og evt. fastsætte vilkår om den maksimale deposition i godkendelser og tilladelser eller påse faste afstandskrav overholdt i forbindelse med anmeldelser og øvrig regulering.

Miljøstyrelsen er også enig i, at en naturtype beskyttes efter habitatdirektivet, hvis naturtypen er på udpegningsgrundlaget for et Natura 2000-område og findes i området.

På baggrund af KL's bemærkning om habitatnaturtypen 3150 er Miljøstyrelsen blevet opmærksom på, at der i udkastet til bilag 1, pkt. D, under naturtypen 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks ved en fejl er udgået sætningen ”omfattes i det omfang, de er ammoniakfølsomme”. Miljøstyrelsen har tilføjet denne sætning i den endelige udgave, svarende til den gældende formulering i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2.

For så vidt angår ammoniakfølsom skov, som indgår i kategori 3-natur, bemærkes, at afgrænsningen af den skov, der er omfattet, svarer til den afgrænsning, som i dag fremgår af bilag 3, pkt. A, nr. 3, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Sammenfattende finder Miljøstyrelsen, at der er tale om en videreførelse af de gældende regler, og at der for så vidt angår øvrige ammoniakfølsomme naturtyper gælder et entydigt kriterium for, hvilke naturtyper, der er omfattet. Miljøstyrelsen bemærker i den forbindelse, at der som led i aftale om Naturpakken er igangsat udarbejdelse af et nyt beslutningsgrundlag, der skal angive mulighederne for at gennemføre en ændring af reglerne for ammoniakdeposition fra husdyrbrug i relation til beskyttet natur. I beslutningsgrundlaget skal angives forskellige handlemuligheder med angivelse af konsekvenserne, herunder naturmæssige, juridiske og økonomiske. Dette arbejde er igangsat og der er afsat midler til arbejdet i 2016 og 2017. De relevante parter vil blive inddraget.

Miljøstyrelsen har i anledning af høringssvarene ændret ”øvrige ammoniakfølsomme naturtyper...” til ”andre ammoniakfølsomme naturtyper...”, hvilket ikke har indholdsmæssig betydning, men sådan at formuleringen er som den hidtil gældende formulering.

- Definition af produktionsareal

Økologisk Landsforening anfører, at det er nødvendigt at anvende en anden stipladsdefinition for økologiske svin end for konventionelle svin. Ved økologisk produktion bør man således anvende pladskravene i det økologiske regelsæt, sådan at økologiske brug bliver IE-husdyrbrug ved samme antal producerede dyr som konventionelle producenter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Der henvises til Miljøstyrelsens bemærkninger under pkt. 1 ovenfor (ekstensiv produktion).

3. Ansøgninger, anmeldelser og miljøkonsekvensrapporter (Udkastets kapitel 2)

- *Særligt om indgivelse af ansøgninger, anmeldelser og oplysningskrav*

Bæredygtigt Landbrug bemærker til udkastets § 5 om oplysninger i en ansøgning om evt. biaktiviteter, at det bør fremgå, at det kun er forureningsmæssigt relevante biaktiviteter, der skal oplyses om, og ikke f.eks. en psykologpraksis eller en hælebar.

KL foreslår, at anmeldelser efter udkastets §§ 10 og 11 (forskellige driftsbygninger, ensilagepladser m.v.) ikke skal indsendes gennem www.husdyrgodkendelse.dk, sådan som portalen er udformet nu, da det pålægger ansøger en unødvendig omkostning.

Hedensted Kommune finder det hensigtsmæssigt, at regler om oplysningskrav samles ét sted og ikke som i udkastet i §§ 3 og 4 og bilag 1 og 2. Hedensted Kommune gør desuden opmærksom på, at der i § 4, stk. 6, nr. 3, fortsat refereres til udbringningsarealerne.

Landbrug & Fødevarer anfører, at det er uklart, hvor sagen ansøges og afgøres i tilfælde af, at husdyrbruget er beliggende i flere kommuner.

Økologisk Landsforening giver udtryk for, at man ønsker et økologispor på IT-plattformen, som brugeren ledes ind på ved at klikke ind på økologi, hvor de særlige økologiske staldsystemer findes. I den sammenhæng er der endvidere behov for, at økologerne kan afkrydse andre parametre, end dem der er medtaget i bekendtgørelsesudkastet, som vil regulere husdyrholdets størrelse. Økologisk Landsforening har peget på selvforsyningsprocenten med foder. Økologisk Landsforening henviser herved også til høringsvar af 24. oktober 2016 til udkastet til lovforslaget om ændring af husdyrbrugloven, herunder om sammenhængen mellem anlæg og arealer i økologisk produktion.

Økologisk Landsforening mener også, det er vigtigt at bemærke, at kravet om digital indsendelse af alle ansøgninger og anmeldelser vil påføre mange mindre brug øgede udgifter, fordi de fremover bliver afhængig af at have en konsulent til at lave ansøgningen. Dette er en uønsket ekstra byrde for de små brug.

Miljøstyrelsens bemærkninger

For så vidt angår Landbrug & Fødevarers bemærkning om indgivelse af ansøgninger i tilfælde, hvor et husdyrbrug er beliggende i flere kommuner, bemærkes indledningsvis, at ansøgninger om tilladelser og godkendelser efter den gældende bekendtgørelses § 5, stk. 1 og 2, skal indgives til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor husdyrbrugets anlæg er beliggende. Der er ingen regel om, hvordan det afgøres, hvilken kommunalbestyrelse, der er kompetent, hvis anlægget er beliggende i flere kommuner.

Reglen i den gældende bekendtgørelse må ses i sammenhæng med definitionerne i den gældende husdyrbruglov, hvorefter husdyrbrug omfatter både anlæg og arealer. Efter den ændrede definition i husdyrbruglovens § 3, stk. 1, nr. 1, omfatter husdyrbruget alene anlæggene og andre driftsbygninger m.v. til brug for husdyrhold, som ligger på samme ejendom, dvs. svarende til "anlægget" i hidtidig terminologi. Den enkelte kommunalbestyrelses stedlige kompetence knytter sig til kommunens geografiske område, og en ansøger må således som udgangspunkt indgive sin ansøgning i den kommune, hvor den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring ønskes foretaget.

Hvad angår Bæredygtigt Landbrugs bemærkning om biaktiviteter bemærkes, at Miljøstyrelsen er enig i, at det ikke er relevant at vurdere en hvilken som helst biaktivitet som f.eks. en psykologpraksis. Det er derfor præciseret i § 5, at det drejer sig om andre godkendelsespligtige aktiviteter på husdyrbruget. Hensigten med bestemmelsen er dels, at kommunen kan vurdere, om eventuelle andre aktiviteter kan

medføre en forøget miljøpåvirkning, eller om der i tilfælde af en samtidig ansøgning om andre aktiviteter, skal udstedes samtidige afgørelser, jf. bekendtgørelsens § 46, og foretages en koordination af godkendelsesarbejdet, jf. husdyrbruglovens § 68 og miljøbeskyttelseslovens § 84 b.

Bekendtgørelsens § 5 er justeret i overensstemmelse hermed.

Til KL's forslag om, at anmeldelser efter udkastets §§ 10 og 11 ikke skal indsendes gennem www.husdyrgodkendelse.dk, bemærkes, at Miljøstyrelsen finder det hensigtsmæssigt, at alle ansøgninger og anmeldelser, der følger af husdyrbrugloven, samles i [husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk). Der sker samtidig store justeringer af it-systemet, der tager højde for ny husdyrregulering.

Hvad angår Hedensted Kommunes forslag om oplysningskravene bemærkes, at der med udkastet netop er tilstræbt en samling af oplysningskravene, dog således at kravene er tilpasset de enkelte anmeldelses- og ansøgningstyper. Miljøstyrelsen finder ikke, at det vil bringe større klarhed at skrive kravene yderligere sammen. For så vidt angår bemærkningen om udkastets § 4, stk. 6, nr. 3, om det overordnede krav til oplysningerne i miljørapporten for så vidt angår væsentlig virkning på jordarealer, jordbund, vand, luft og klima, bemærkes, at "jordarealer" og "jordbund" ikke alene omfatter udbringningsarealerne, men også anden evt. påvirkning fra driften af et konkret husdyrbrug. Miljøstyrelsen er enig i, at betydningen formentlig er begrænset i praksis, og at den generelle arealregulering indebærer, at produktionen og anvendelsen af husdyrgødning ikke kan have væsentlig virkning på miljøet, og at dette lægges til grund i afgørelser efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Til det af Økologisk Landsforening anførte om adgang til at indtaste særlige økologiske staldsystemer i it-systemet, bemærkes det, at systemet er indrettet således, at det i de relevante tilfælde er muligt at vælge økologiske staldsystemer, når disse fremgår som økologiske produktionslinjer i bekendtgørelsen. I de tilfælde, hvor der ikke findes økologiske produktionslinjer, behandles produktioner som de konventionelle produktioner.

Miljøstyrelsen mener ikke, at en ansøgning i it-systemet om tilladelse efter husdyrbrugloven § 16 b nødvendigvis vil indebære, at der skal bruges konsulenter.

Særligt om miljøkonsekvensrapporter m.v.

Bæredygtigt Landbrug bemærker til udkastets § 4, stk. 4, om at oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, herunder at bestemmelsen reelt ikke har et selvstændigt indhold ved siden af de forvaltningsretlige krav til sagsoplysning.

Bæredygtigt Landbrug mener, at udkastets § 4, stk. 5, om hensyntagen til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning er uforståelig, og at bestemmelsen enten bør præciseres eller udgå. KL efterlyser også en præcisering af bestemmelsen, så det tydeliggøres, hvilke andre relevante vurderinger der tænkes på.

Landbrug & Fødevarer foreslår en henvisning i udkastets § 4, stk. 3, nr. 3, til lovens § 54 j og en præcisering af de øvrige resultater fra vurderinger i henhold til anden lovgivning, der skal indarbejdes i rapporten.

Bæredygtigt Landbrug bemærker til udkastets § 4, stk. 7, om, at miljøkonsekvensrapporter skal være udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter er problematisk, hvis man kan afvise ansøgninger, fordi myndigheden ikke mener, at den person, der udfylder ansøgningen, er tilstrækkelig kompetent. Det bør være produktet og ikke ansøger, der skal være genstand for en vurdering.

Hedensted Kommune og KL bemærker, at kommunalbestyrelsen kan indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravet om, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter, og spørger på den baggrund, hvordan den vurdering foretages, herunder om der bliver et akkrediteringssystem, og om kommunerne altid skal acceptere rapporterne, uanset om kommunerne er fagligt enige eller ej.

Landbrug & Fødevarer ønsker en markering af, at SEGES' konsulenter og landbrugskonsulenterne er eksperter i bekendtgørelsens forstand. Landbrug & Fødevarer anfører desuden, at bekendtgørelsen tilsyneladende ikke indeholder bestemmelser om den ekspertise, som myndighederne skal have adgang til, selv om der er bemyndigelse hertil i lovens § 34. Det er vigtigt, at myndighederne udfører en kompetent og hurtig sagsbehandling, hvorfor det ville være hensigtsmæssigt med bestemmelser herom.

KL bemærker til udkastets § 4, stk. 6, at det er usikkert, om de oplysninger, ansøgeren skal give, kommer til at indgå i myndighedens vurdering efter bekendtgørelsens § 33, idet formuleringen "på en passende måde" åbner for en del fortolkning, hvorfor bestemmelsen ønskes præciseret.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen er enig med Bæredygtigt Landbrug i, at kravet om, at miljøkonsekvensrapporten skal være af fuldstændig og af tilstrækkelig kvalitet, i vidt omfang også vil følge af almindelige forvaltningsretlige krav. Kravene i forvaltningsretten til sagsoplysning knytter sig i første omgang til forvaltningsmyndigheden. I det ændrede VVM-direktiv fra 2014 er det tydeliggjort, at det er bygherren, der har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten.

For så vidt angår bemærkningerne fra Bæredygtigt Landbrug, Hedensted Kommune, KL og Landbrug & Fødevarer om kompetente eksperter og kommunalbestyrelsens ekspertise bemærkes, at miljøkonsekvensrapporten i det ændrede VVM-direktiv som noget nyt skal udarbejdes af såkaldte kompetente eksperter, mens VVM-myndigheden skal sikre, at den har eller kan få den fornødne ekspertise til at vurdere rapporten.

Hvad der forstås ved "kompetente eksperter" er ikke defineret i direktivet. I bemærkningerne til lovforslaget om ændring af husdyrloven fra 2017 er beskrevet, at det i en dansk kontekst på husdyrbrugområdet er almindeligt, at ansøgninger om godkendelser og efter omstændighederne tilladelser efter husdyrbrugloven udarbejdes af bl.a. landbrugskonsulenter, som må anses for kompetente eksperter i VVM-direktivets forstand, og at den form for rådgivningsydelse, som eksperter i dag yder inden for husdyrbruglovens område, generelt set vurderes at kunne imødekomme de forventninger, som følger af direktivet. Det er ansøgeren, der har ansvaret for på rådgivningsmarkedet at finde en ekspert, som vil kunne løfte opgaven med at udarbejde en miljøkonsekvensrapport af tilstrækkelig kvalitet. It-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk vil medvirke til, at ansøgere leverer relevante og tilstrækkelige oplysninger og understøtter myndighedsbehandlingen, således de kompetente eksperter i vidt omfang vil kunne udarbejde miljøkonsekvensrapporterne via it-ansøgningssystemet, hvor relevante data findes, og beregninger foretages.

Efter VVM-direktivet skal myndigheden på den anden side sikre, at den har, eller efter behov har adgang til, tilstrækkelig ekspertise til at undersøge miljøkonsekvensrapporten. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det vil betyde, at kommunalbestyrelsen skal inddrage intern eller ekstern ekspertise, hvis den anser det for nødvendigt til vurdering af det ansøgte og for at sikre, at de oplysninger, som ansøgeren fremlægger, er fuldstændige og af høj kvalitet. Kommunalbestyrelsen må således gennemgå rapporten og vurdere, om der er behov for yderligere oplysninger m.v. Det fremgår i øvrigt af lovforslagets bemærkninger, at det vurderes, at den erfaringsopbygning, som er i kommunerne,

generelt set vil imødekomme VVM-ændringsdirektivets forudsætninger om tilstrækkelig ekspertise hos myndighederne. Der findes på denne baggrund ikke aktuelt behov for akkrediteringssystemer eller nærmere regler om hverken kompetente eksperter kvalifikationer m.v. eller kommunernes ekspertise.

Miljøstyrelsen har i anledning af bemærkningen fra Landbrug & Fødevarer justeret bekendtgørelsen i forhold til udkastet til § 4, stk. 8, sådan at kravet om kommunal ekspertise fremgår eksplicit.

Til bemærkningerne om hensyntagen til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til anden lovgivning bemærkes, at hensynet er at undgå dobbeltarbejde, således at der, i det omfang der allerede er tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning eller national lovgivning, tages hensyn hertil, dvs. der er tale om en eksplicitering af muligheden for at inddrage eksisterende data og vurderinger.

For så vidt angår sammenhængen med husdyrlovens § 54 j bemærkes i overensstemmelse med bemærkningerne til lovforslaget om ændring af husdyrbrugloven, at kravet om miljøkonsekvensrapporter som altovervejende hovedregel knytter sig til godkendelser omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 og 2, samt udvidelser og ændringer af sådanne husdyrbrug, hvor udvidelsen eller ændringen i sig selv overskrider tærsklerne i §§ 16 a, stk. 1 eller 2, jf. udkastets § 4, stk. 3, nr. 1 og 2. Det vil være helt undtagelsesvist, at kommunalbestyrelsen konkret vil skulle træffe afgørelse om, at udvidelser eller ændringer i øvrigt medfører krav om udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport, fordi godkendelses- og tilladelsesordningen, herunder det generelle beskyttelsesniveau ikke muliggør væsentlige virkninger på miljøet. Der henvises herved også til bemærkningerne til lovforslagets § 54 j med henvisning til hovedloven, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1936 f.

Der vil dog kunne være særlige tilfælde, hvor flere udvidelser eller ændringer af et husdyrbrug, der er godkendt efter § 16 a, stk. 1 eller 2, tilsammen medfører, at tærskelværdierne i § 16 a, stk. 1 eller 2, overskrides, og hvor det derfor kan være relevant konkret at træffe afgørelse om udarbejdelse af en rapport med dertil hørende offentlighedsprocedure m.v. efter husdyrbruglovens § 55. Bekendtgørelsens § 4, stk. 3, nr. 3, er præciseret i overensstemmelse hermed. Principielt vil der også i øvrigt kunne træffes konkret afgørelse om udarbejdelse af en rapport med dertilhørende offentlighedsprocedure ved tilladelser efter lovens § 16 b, men Miljøstyrelsen forudsætter, at dette ikke i praksis vil forekomme.

For så vidt angår bemærkningen fra KL om sammenhængen med kommunalbestyrelsens vurdering efter § 33 bemærkes, at ansøgningen – og miljøkonsekvensrapporten, hvis en sådan skal udarbejdes – vil danne grundlag for kommunalbestyrelsens vurdering og afgørelse.

Miljøstyrelsen har i øvrigt i anledning af høringssvarene foretaget justeringer af bekendtgørelsens § 4 og bilag 1 og 2 med henblik på tydeliggørelse af hensynene bag bestemmelserne, herunder i lyset af VVM-direktivet.

4. Fravigelse af husdyrbrugloven (udkastets kapitel 3)

- Generelt

Landbrug & Fødevarer finder som udgangspunkt, at langt de fleste tilpasninger – uden en merpåvirkning til miljøet – skal kunne rummes inden for den enkelte tilladelse og godkendelse, og at det er vigtigt dette afspejles klart i den kommende vejledning. Fremadrettet vil der således kunne indarbejdes langt flere bagatelgrænser i det omfang, de kan holdes inden for rammerne af det nye VVM-direktiv.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen vil se nærmere på området for bagateller i forbindelse med kommende vejledning, og Landbrug & Fødevarers synspunkt vil indgå heri.

- *Særligt om hævet tilladelsesgrænse (udkastets § 7)*

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed de hævdede grænser for tilladelseskravet i udkastets § 7, men peger på, at grænsen på 150 m² for så vidt angår ammekøer er udtryk for en stramning i forhold til i dag, hvor grænsen er 15 DE. Man ønsker, at grænsen for ammekøer sættes på 175 m².

Hvad angår den hævdede grænse på 300 m² for nærmere bestemte dyretyper på dybstrøelse, når de alene er vinteropstaldet (1. oktober til 30. april) ønsker Landbrug & Fødevarer perioden fremrykket til 15. maj, og man ønsker adgang til, at en mindre del af stalden (under 100 m²) kan anvendes f.eks. til syge dyr i perioder af sommeren.

Økologisk Landsforening ønsker, at fritgående dyr ikke vil blive omfattet af godkendelsespligt, og at mobile stalde og hytter ikke bliver omfattet af anlægsbegrebet i IE-direktivet. Foreningen hæfter sig ved, at det kun er samlede anlæg op til og med 100 m², der er fritaget, uanset om der er tale om udegående dyr eller ej. Dette lægger op til ikke at give dyrene mere areal under tag, end kravene til mindsteareal kræver, og det betyder, at mindre brug end dem, der er tale om i dag med 15 DE kan blive omfattet af godkendelseskrav. 100 m² produktionsareal kan svare til 25 farehytter med een so i hver hytte. Det svarer til ca. 6 DE og ligger dermed langt under de 15 dyrenheder som i dag er tilladelsesgrænsen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Til Landbrug & Fødevarers ønske om, at tilladelsesgrænsen for husdyrbrug, der alene har ammekvæg, hæves til 175 m² produktionsareal bemærkes, at der herved vil være tale om en meget beskedent lempelse af det eksisterende beskyttelsesniveau, som dog næppe vil kunne tillægges selvstændig betydning i forhold til det samlede beskyttelsesniveau, der i øvrigt påvirkes af en række mindre forskydninger, der både vil medføre lempelser og skærpelser. I lyset af høringssvaret er grænsen for så vidt angår husdyrbrug med ammekøer, heste, får og geder på dybstrøelse således blevet hævet fra 150 m² til 175 m² i bekendtgørelsens § 7, nr. 1.

Miljøstyrelsen er derudover enig med Landbrug & Fødevarer i forhold til at forlænge vinteropstaldningsperioden frem til 15. maj. Begrundelsen for den hævdede tilladelsesgrænse for så vidt angår husdyrbrug, der alene har vinteropstaldede dyr, er at undgå opstaldning i perioder med varmt vejr og dermed risiko for større lugt- og ammoniakemission, men Miljøstyrelsen anerkender samtidig hensynet til at sikre tilstrækkelig tid til at få dyrene på græs i perioden fra den 1. til den 15. maj. Bekendtgørelsen er på den baggrund justeret i forhold til høringsversionen, sådan at vinteropstaldning i § 7, stk. 1 nr. 3, omfatter perioden fra den 1. oktober til den 15. maj (vinteropstaldning). Omvendt er der efter Miljøstyrelsens opfattelse ikke grundlag for at tillade, at dyrene i kortere perioder tages tilbage i stalddene, idet dette vil øge emissionerne fra stalddene.

Det bemærkes til det af Økologisk Landsforening anførte, at der ikke fastlægges produktionsareal for "ikke fast placerede husdyranlæg", herunder mobile stalde, flytbare læskure m.v., ligesom folde, indhegninger m.v. med plantedække ikke kan danne grundlag for fastlæggelse af produktionsareal. Der vil derfor ikke blive beregnet emissioner fra disse anlæg m.v. Det er produktionsarealet, der afgør, om der er krav om godkendelse eller tilladelse til etablering efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 og 2, og § 16 b, stk. 1. Hvis der på en ejendom alene er ikke fast placerede anlæg, herunder hytter, mobile stalde m.v., vil der ikke være noget produktionsareal og ikke noget tilladelseskrav. Udegående dyr og ikke fast placerede anlæg medfører således ikke i sig selv tilladelseskrav efter husdyrbrugloven, uanset dyreholdets størrelse, men vil navnlig være omfattet af generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I det omfang der på et husdyrbrug samlet set er et produktionsareal, der overskrider tilladelsesgrænsen, vil husdyrbruget være omfattet af krav om godkendelse eller tilladelse. Hvis husdyrbruget derved er omfattet af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen vil etablering m.v. af ikke fast placerede anlæg være udvidelser eller ændringer af husdyrbruget, der kun kan foretages uden godkendelse eller tilladelse, hvis der er tale om bagateller. Bestemmelsen i udkastets § 8 om, at etablering m.v. af ikke fast placerede husdyranlæg med et samlet grundplan på højst 100 m² har karakter af en form for bagatell.

Miljøstyrelsen har i anledning af bemærkningerne præciseret bestemmelsen, men anerkender det hensigtsmæssige i, at der udformes en anmeldelse eller bredere undtagelse fra tilladelseskravet for disse tilfælde, herunder for hytter til svin. Miljøstyrelsen finder, at dette bør ske i dialog med erhvervet og i sammenhæng med en evt. revision m.v. af Landbrugets byggeblade m.v. for såvel udendørs sohold som evt. andre udegående husdyrhold.

- *Særligt om dispensation med henblik på naturpleje (udkastets § 9)*
KL finder det uklart, hvad der i udkastets § 9 forstås med "mindre" stalde og læskure.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Bestemmelsen i udkastets § 9 handler om, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en godkendelse eller tilladelse kan dispensere fra forbud mod at placere husdyranlæg i og op til 10 m fra kategori 1- og 2-natur. Der kan dispenseres til placering af nødvendige mindre husdyranlæg, herunder mindre stalde og læskure, til brug for dyrehold til afgræsning af naturarealer med henblik på naturpleje, hvis dyreholdet skønnes at fjerne flere næringsstoffer fra arealerne gennem tilvæksten, end det tilføres ved evt. tilskudsforbrug.

Bestemmelsen viderefører i vidt omfang bestemmelsen i den gældende bekendtgørelses § 11, stk. 4, om kommunalbestyrelsens dispensation til placering af nødvendige mindrestaldanlæg og andre anlæg til dyrehold til afgræsning af naturarealer med henblik på naturpleje. Bestemmelsen er dog justeret i lyset af ændringsloven, hvorefter lovens § 7, stk. 1, og § 9, stk. 4, er justeret.

For så vidt angår "mindre" stalde er der ikke en fast størrelsesgrænse, men det ligger i "mindre", at der er en grænse for, hvor store stalde, der kan placeres i de pågældende naturområder. Det overordnede hensyn er, at miljøpåvirkningen fra stalden ikke i sig selv bliver væsentlig på den pågældende lokalitet. Efter hidtidig praksis kan der dispenseres til stalde, læskure m.v., der ikke er større, end hvad der passer til det dyrehold, som afgræsser det pågældende naturområde. Efter omstændighederne kan hensyn til evt. publikum, opbevaring af halm osv. betyde, at et konkret staldanlæg kan være større end absolut nødvendigt for selve dyreholdet. Kommunen skal ved meddelelse af dispensation varetage hensynet til formålet med placeringen i det pågældende naturområde, dvs. naturplejen af arealet, og herunder afveje hensynene til afgræsning og publikum over evt. risiko for udvaskning og gener. Det bemærkes, at reglerne om godkendelse, tilladelse m.v. samtidig skal iagttages.

5. Udvidelser og ændringer af husdyrbrug efter anmeldelse (udkastets kapitel 4)

- *Generelt om anmeldelseordningerne*
Hedensted Kommune bemærker, at kravet om nabohøring er udgået i sager om anmeldelser, og spørger, om kommunen fortsat skal foretage en konkret vurdering i forhold til forvaltningslovens krav om partshøring m.v.

DN bemærker til navnlig anmeldereglerne i udkastets §§ 12 og 16-18, at der ikke synes taget fornødent hensyn til nærliggende natur, og at kommunalbestyrelsen efter udkastets § 19, stk. 3, må træffe afgø-

relse om, at konkret anmeldte forhold forudsætter godkendelse eller tilladelse, selvom betingelserne i den pågældende ordning er opfyldt, idet væsentlig påvirkning af naturen ikke hindres med de opstillede betingelser.

Landbrug & Fødevarer finder, at anmeldeordningerne er et rigtig godt redskab til hurtigt og smidigt at kunne tilpasse sin produktion, og at det er helt centralt, at de betingelser, der er knyttet til at kunne anvende en anmeldeordning ikke er så snævre, at anmeldeordningen reelt ikke har en værdi. Set i den kontekst er der efter Landbrug & Fødevarers opfattelse behov for at justere flere af anmeldeordningerne i forhold til udkastet.

Landbrug & Fødevarer lægger desuden til grund, at husdyrbruget kan anvende flere ordninger samtidig, såfremt betingelserne opfyldes, herunder i relation til § 16, stk. 4.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Som anført af Hedensted Kommune er kravet i den gældende bekendtgørelses § 36, stk. 6, at kommunalbestyrelsen forinden afgørelse om en anmeldelse skal gøre naboer bekendt med anmeldelsen og give dem adgang til at udtale sig om det anmeldte inden for en frist på 2 uger. Orientering kan undlades, hvis det anmeldte efter kommunalbestyrelsen skøn er af underordnet betydning. Partshøringsreglerne efter forvaltningsloven gælder ved siden af naboerhøringsreglen, men har formentlig i praksis begrænset selvstændig betydning.

Det forhold, at bekendtgørelsen fremadrettet ikke indeholder krav om naboerhøring i forbindelse med anmeldelser, ændrer ikke på kommunalbestyrelsens forpligtelse efter partshøringsreglerne. I det omfang naboer eller andre er parter i en sag om anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vil kommunalbestyrelsen skulle foretage partshøring i overensstemmelse med forvaltningslovens regler herom.

Til DN's bemærkninger om hensyntagen til natur bemærkes, at anmeldereglerne indeholder forskellige betingelser, herunder af hensyn til ammoniakpåvirkning m.v. af natur, som forudsætning for at en given disposition kan foretages alene efter anmeldelse. Der er ved udformningen af hver enkelt anmeldeordning foretaget vurderinger af, hvilke krav der er nødvendige for i tilstrækkelig grad at sikre mod meremissioner, og hvis der gives mulighed for udvidelser og ændringer, der kan give merpåvirkninger, er der fastsat krav, der sikrer, at disse meremissioner er så begrænsede, at det anmeldte i alle tilfælde overholder det fastlagte miljøbeskyttelsesniveau, som gælder ved miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug.

Anmeldeordningen indebærer, at kommunalbestyrelsen ikke kan kræve godkendelse eller tilladelse og dermed stille vilkår, medmindre det anmeldte ikke er i overensstemmelse med de betingelser m.v., der følger af den enkelte anmeldeordning. Miljøstyrelsen bemærker i øvrigt for en god ordens skyld, at en anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke tilsidesætter andre regler. Et anmeldt projekt skal således overholde anden lovgivning, og dets realisering kan efter omstændighederne forudsætte tilladelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning, ligesom eksempelvis kravene til placering i husdyrbruglovens kapitel 2 og regler om indretning og drift m.v. i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal iagttages.

For så vidt angår Landbrug & Fødevarers bemærkning om, at flere anmeldeordninger kan anvendes samtidig, bemærkes, at der ligesom for de nuværende anmeldeordninger vil blive udarbejdet en vejledning, som nærmere præciserer, hvilke anmeldeordninger som kan anvendes i kombination, og hvordan samspillet mellem de enkelte ordninger er.

- *Særligt om anmeldelse af visse anlæg, driftsbygninger m.v. (udkastets § 10)*

Agri Nord og Danske Svineproducenter anfører, at udleveringsrum, som efter udkastet ikke medregnes til produktionsarealet, bør være omfattet af anmeldeordningen. Landbrug & Fødevarer ønsker generelt, at alle bygninger m.v., hvor der ikke etableres, udvides eller ændres produktionsareal eller gødningsopbevaringsanlæg omfattes af anmeldeordningen. Man peger særligt på, at malkerobotter, hvor gulvarealet altid rengøres efter brug, samt separate separationsanlæg og udleveringsrum bør kunne etableres efter anmeldelse.

DN bemærker, at udkastet lægger op til, at der kan etableres en række forskellige meget store bygningskroppe uden godkendelse eller tilladelse efter husdyrbrugsloven, herunder halmlader, maskinhaller, malkerum, kornlagre og lagre til opbevaring til foder m.v. med en højde op til 21 m.

DN fremhæver desuden, at anmeldeordningen bør indeholde krav om afskærmende beplantning, således det sikres, at der kan ske etablering af bygningskroppe, der ikke får på en væsentlig indvirkning på miljøet, herunder på landskab og omkringboende. DN mener, at unkladelsen af beplantningskrav står i kontrast til kravene, der er lagt op til udkastet til § 11 og mener, at der bør stilles de samme krav til beplantning i overensstemmelse med bemærkningerne til udkastets § 11.

Hedensted Kommune bemærker, at reglen om konkret vurdering af, om byggeriet vil kunne påvirke naboer væsentligt, er udgået og gør opmærksom på, at eksempelvis støj fra aktiviteter i anmeldte bygninger kan være til væsentlig gene for naboen.

KL finder, at § 10 fratager kommunerne enhver fagligt baseret vurdering af landskabelig påvirkning af omgivelserne. Såfremt nogle få kriterier, der på ingen måde er direkte koblet til beskyttelse af det omgivende landskab er opfyldt, kan projektet ikke standses, ændres eller modificeres, så der er sammenhæng til øvrige hensyn i forhold til det åbne land. KL vurderer, at en bygningshøjde på 20 m er ganske voldsom og overstiger højden på stort set alle kendte almindelige landbrugsbygninger. Alene visse fodersilotyper kan opnå denne højde. Det forslås derfor, at højdekravet differentieres, således at det retter sig mod henholdsvis kornsiloer og alle andre bygningstyper. KL finder, at § 10, stk. 4, med fordel kan strammes op, således at hjemmel til afslag fremgår tydeligere.

Landbrug & Fødevarer anfører, at afstandskravet på 50 m til naboer m.v. er en skærpelse i forhold til den gældende ordning. Så længe driftsbygningen ikke medfører forøget forurening, bør der ikke være et afstandskrav.

Miljøstyrelsens bemærkninger

For så vidt angår bemærkningerne fra Agri Nord, Danske Svineproducenter og Landbrug & Fødevarer om, at anmeldeordningen bør udvides i forhold til de driftsbygninger m.v., der er omfattet, er Miljøstyrelsen indledningsvis enig i, at denne anmeldeordning i alle tilfælde forudsætter, at der ikke etableres, udvides eller ændres produktionsareal. Miljøstyrelsen finder endvidere, at anmeldeordningen skal være så præcis som muligt i forhold til de forhold, den regulerer, med henblik på, at der fastsættes de nødvendige betingelser, hverken mere eller mindre. Ordningen bør derfor efter styrelsens opfattelse ikke udvides til at omfatte enhver driftsbygning m.v., som ikke indebærer etablering, udvidelse eller ændring af produktionsareal.

I forhold til udleveringsrum er det Miljøstyrelsens opfattelse, at der netop i forbindelse med udleveringsrum kan være særlige gener i form af navnlig støj og transport, herunder ved levering og afhentning om natten, der adskiller sig fra de påvirkninger, der knytter sig til halmlader, kornsiloer, malkestalde m.v. Dette gør, at udleveringsrum ikke uden videre egner sig til at blive behandlet via en anmeldelse, men bør vurderes konkret i forbindelse med en ansøgning om en godkendelse eller en tilladelse.

Hvad angår gulvarealer i stalde, hvor der anvendes malkerobotter, bemærkes, at det fremgår af udkastets bilag 3, pkt. C, at sådanne arealer vil skulle medregnes i produktionsarealet. Der er ikke tale om, at dyrene kun har kortvarig adgang til arealet, og det forhold at arealet evt. rengøres, kan ikke medføre, at arealet ikke er produktionsareal. Miljøstyrelsen finder derfor ikke, at etablering af arealer, hvor der er robotmalkning, bør omfattes af anmeldeordningen.

Det bemærkes i øvrigt, at det areal, hvor selve malkerobotten står, er adskilt fra det areal, hvor dyrene har adgang. Det er ikke en del af produktionsarealet, og etablering af selve malkerobotarealet er efter gældende praksis anset for en såkaldt bagatel, dvs. en ikke-godkendelsespligtig ændring m.v. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne til lovforslaget til ændringsloven, at der ikke er tilsigtet ændringer i forhold til den hidtil gældende praksis for godkendelsespligt ved udvidelser og ændringer af husdyrbrug. Miljøstyrelsen finder derfor ikke, at der behov for at omfatte sådanne arealer af anmeldeordningen.

For så vidt angår separate separationsanlæg til f.eks. insemination af dyr bemærker Miljøstyrelsen, at separationsarealer generelt er en del af produktionsarealet. Separationsbokse er eksplicit nævnt i udkastets bilag 3, pkt. C.

På baggrund af bemærkningerne fra KL og DN om maksimal bygningshøjde og landskabspåvirkning, herunder KL's bemærkning om, at højdekravet bør differentieres, idet alene visse siloer har en bygningshøjde på op til 20 m, er bekendtgørelsesudkastet justeret. Herefter fremgår det, at bygningshøjden ikke kan overstige 12,5 m, dog 20 m for så vidt angår korn- og foderlagre (siloer). Miljøstyrelsen er enig med KL i, at landbrugsbyggeri i dag opføres inden for disse rammer, og vurderer i øvrigt, at et sådant differentieret krav i vidt omfang svarer til bygningsreglementet. Det har ikke været hensigten med ændringen generelt at give mulighed for at opføre højere byggeri end i dag, men derimod at fastsætte mere objektive betingelser og rammer for anvendelsen af ordningen, således at behovet for kommunal vurdering begrænses.

Miljøstyrelsen bemærker desuden, at krav til maksimal bygningshøjde er ét af flere krav, og at det bl.a. skal ses i sammenhæng med kravet om, at byggeriet skal opføres i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer og være erhvervmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom (husdyrbrug).

For så vidt angår DN's bemærkninger om krav til beplantning bemærkes indledningsvis, at ordningen i den gældende bekendtgørelses § 25 alene indeholder krav om beplantning for så vidt angår lagre til opbevaring af foder med en tørstofprocent på under 70, som ikke er lukkede tanke eller beholdere. Disse foderlagre er omfattet af udkastets § 11 og fortsat omfattet af krav til beplantning m.v. Om disse beplantningskrav henvises til Miljøstyrelsens bemærkninger nedenfor til DN's bemærkninger til udkastets § 11 om anmeldelse af ensilageopbevaringsanlæg og visse foderlagre.

Herudover, og også til det af KL anførte om opstramning af udkastets § 10, stk. 4, bemærkes, at bestemmelsen i § 10, stk. 4, indebærer, at kommunalbestyrelsen for så vidt angår områder, der i kommuneplanen er udpeget med særlige bevaringsværdier, herunder særlige kulturhistoriske, geologiske eller landskabelige værdier, må tage stilling til, om det anmeldte kan påvirke de konkrete værdier væsentligt. Hvis det konkret er tilfældet, vil kommunalbestyrelsen efter omstændighederne kunne træffe afgørelse om, at det anmeldte kræver en godkendelse eller tilladelse, jf. udkastets § 19, stk. 3, og i godkendelsen eller tilladelsen fastsætte nødvendige vilkår om eksempelvis beplantning til imødegåelse af den ellers væsentlige påvirkning af de særlige bevaringsværdier i området. Det bemærkes herved og i forlængelse af justeringen af bekendtgørelsesudkastet for så vidt angår differentiering af kravet til

maksimal bygningshøjde, at det generelt forudsættes, at erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri, der placeres i tilknytning til hidtidige bebyggelsesarealer, kun undtagelsesvis vil kunne påvirke særlige bevaringsværdier væsentligt.

Afstandskravet på 50 m til naboer, er som anført af Landbrug & Fødevarer, nyt i anmeldeordningen. Som beskrevet under Miljøstyrelsens bemærkninger til de generelle bemærkninger til anmeldeordningerne, gælder husdyrbruglovens afstandskrav m.v. uafhængigt af anmeldereglerne. Afstandskravet på 50 m gælder således efter loven for malkestalde, som efter lovens definition er husdyranlæg.

Begrundelsen for at udvide afstandskravet til øvrige driftsbygninger skal ses i sammenhæng med det af Hedensted Kommune anførte om andre gener i form af eksempelvis støj og støv. Det faste afstandskrav til nabobeboelser træder således i stedet for den gældende bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret vurdering af, om naboer påvirkes væsentligt.

- *Særligt om anmeldelse af ensilageopbevaringsanlæg m.v. (udkastets § 11)*

DN bemærker, at der efter udkastet til § 11 kan opføres (og ændres og udvides på) meget voldsomme bygningsanlæg i form af ensilageopbevaringsanlæg og lagre til opbevaring af foder på op til 3.000 m² alene ved anmeldelse uden offentligheden og omkringboende generelt får mulighed for, at kommentere på sådanne projekter, selvom de muliggør byggeri, som i betydeligt omfang vil kunne forringe eksempelvis lokalområdets værdi som bosætningsområde.

For så vidt angår krav om afskærmende beplantning i form af løvtræer og buske, der er naturligt hjemmehørende i området, bemærker DN, at kravet ikke indebærer, at der skal være tale om danske hjemmehørende træer og buske, og heller ikke i hvilket omfang, den afskærmende beplantning skal have. DN anbefaler, at kravene præciseres, så de tilgodeser de hensyn, herunder det danske landskabs naturværdier, som er formålet med beplantningen. Der bør ifølge DN også stilles krav om bredden – f.eks. minimum svarende til et 3-rækket læbælte – samt krav om minimumshøjde på 50 pct. af den bygningskrop, der skal afskærmes med beplantning, samt at den afskærmende beplantning omkranser den bygningskrop, der anmeldes.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Efter den gældende bekendtgørelses § 27 kan ensilageopbevaringsanlæg med grundplan på op til 3.000 m² etableres, udvides og ændres efter anmeldelse. Udkastet til § 11 viderefører denne mulighed. Hensynet til omkringboende er i ordningen varetaget gennem faste afstandskrav. Der skal således eksempelvis være mindst 150 m til byzone og mindst 100 m til nabobeboelse.

For så vidt angår beplantning bemærkes, at anmeldeordningen skal fastsætte de nødvendige betingelser, hverken mere eller mindre. Miljøstyrelsen finder ikke, at de gældende kriterier og krav til beplantning, som hidtil er anset for tilstrækkelige, bør udvides.

- *Særligt om anmeldelse af vinteropstaldning af dyrehold til naturafgræsning (udkastets § 12)*

DN foreslår, at reglerne i udkastets § 12 ændres, sådan at det bliver en forudsætning for at kunne anvende ordningen, at der samlet sker en fjernelse af næringsstoffer fra de arealer, der afgræsses af det dyrehold til naturafgræsning, der vinteropstaldes. Dette vil samtidig yderligere kunne bidrage til, at der sker en værdifuld afgræsning efter ordningen, som der er et stort behov for på mange danske naturarealer.

DN bemærker i øvrigt, at der ikke ses at være taget det fornødne hensyn til påvirkning af nærliggende natur i udkastets § 12, herunder i form af faste afstandskrav.

KL efterlyser i § 12, stk. 2, en konkretisering af, hvad der forstås med mindre græsarealer, og at kravet om direkte tilknytning virker unødvendigt restriktivt. KL finder det ikke klart, hvordan kravet i § 12, stk. 4, nr. 3, skal håndhæves, og bemærker, at dyr der græsser på § 3-natur som udgangspunkt ikke må tilskudsfores.

KL bemærker, at § 12, stk. 6, pkt. 1, ikke kan overholdes, idet flytning af ventilationsafkast væk fra én naturlokalitet, medfører at den kommer tættere på en anden, selv om denne ligger langt væk.

Landbrug & Fødevarer mener, at afgrænsningen af, hvilke øvrige arealer der kan afgræsses, til ”mindre” arealer, udgør en markant indsnævring af ordningen i forhold til i dag, hvor dette omfatter halvdelen af arealerne.

Derudover ønskes perioden, hvor opstaldning er tilladt, forlænget frem til 15. maj, og der ses ikke at være grundlag for en regel om, at ventilationsafkast ikke må flyttes, da ordningen alene omfatter små hold af ammekvæg, geder m.v.

Endelig mener Landbrug & Fødevarer, at referencen til ”øvrige naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget” er upræcis og vil føre til vilkårlige skøn og uens praksis, jf. også Landbrug & Fødevarers generelle bemærkninger, som er behandlet under afsnit 2 under definitionen af kategori 1-3-natur.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I forhold til bemærkningerne fra DN skal Miljøstyrelsen bemærke, at det af udkastet til § 12, stk. 4, nr. 1-3 allerede fremgår, at det er det dyrehold, der opstaldes, som skal fjerne næringsstofferne, og at dyreholdet ved naturafgræsningen skal fjerne flere næringsstoffer, end det tilfører, samt at der er fastsat afstandskrav på 100 m til kategori 1- og 2-natur i udkastets § 12, stk. 3, nr. 2. Afstandskravene er fastsat ud fra beregninger af ammoniakpåvirkningen fra en vinterstald med et produktionsareal på op til 200 m².

Til bemærkningerne fra KL og Landbrug & Fødevarer om ændring af kravet i den gældende bekendtgørelse, hvorefter anden natur må udgøre 50 pct. af det samlede areal, bemærkes, at det ikke har været hensigten med den nye formulering at begrænse ordningen. Miljøstyrelsen har på baggrund af bemærkningerne ændret bekendtgørelsen i forhold til høringsversionen, således at formuleringen om mindre arealer er udgået, og det i stedet fremgår, at afgræsning af arealer med permanent græs, som er beliggende i direkte tilknytning til naturarealerne, højst kan udgøre halvdelen af det samlede areal.

Til KL's kommentar om tilskudsfoeding af dyr, der græsser på § 3-arealer bemærkes, at reglen i § 12 også omfatter andre arealer end § 3-arealer.

Kravet om direkte tilknytning mellem det afgræssede areal og naturarealet er en følge af, at arealdelen er bortfaldet. Begrundelsen for kravet i udkastets § 12, stk. 4, 1. pkt., om andre dyretyper end dem, der er der i forvejen, er, at det anmeldte produktionsareal skal kunne betragtes selvstændigt som en isoleret del af husdyrbruget. Det vil ikke være tilfældet, hvis der i forvejen er dyr af samme type.

Miljøstyrelsen er enig med Landbrug & Fødevarer i forhold til at forlænge vinteropstaldningsperioden frem til 15. maj. Begrundelsen for den hævede tilladelsesgrænse for så vidt angår husdyrbrug, der alene har vinteropstaldede dyr, er at undgå opstaldning i perioder med varmt vejr og dermed risiko for større lugt- og ammoniakemission. Miljøstyrelsen anerkender dog samtidig hensynet til at sikre tilstrækkelig tid til at få dyrene på græs i perioden fra den 1. til den 15. maj. Bekendtgørelsen er på den baggrund justeret i forhold til høringsversionen, sådan at vinteropstaldningsperioden i § 12, stk. 4, nr. 4, er den 1. oktober til den 15. maj.

På baggrund af KL's bemærkninger om ventilationsafkast har Miljøstyrelsen justeret bekendtgørelsen i forhold til høringsversionen, således at § 12, stk. 6, nr. 1, alene omfatter naturområder, der ligger inden for en afstand af 300 m til kategori 1- og kategori 2-natur og 100 m til kategori 3-natur og visse andre ammoniakfølsomme naturtyper. Afstanden til naturområdet måles som korteste afstand mellem naturområdet og de berørte staldafsnit.

- *Særligt om anmeldelse af hobbydyrehold (udkastets § 13)*

KL bemærker, at § 13, stk. 5, ikke kan overholdes, idet flytning af ventilationsafkast væk fra én naturlokalitet medfører, at den kommer tættere på en anden, selv om denne ligger langt væk.

Landbrug & Fødevarer finder, at antallet af dyr er under grænsen for erhvervsmæssigt dyrehold, og kravet i forhold til produktionsarealets størrelse er så lavt, at der må være tale om en bagatel, der ikke behøver blive anmeldt.

Miljøstyrelsens bemærkninger

På baggrund af KL's bemærkninger om ventilationsafkast har Miljøstyrelsen justeret bekendtgørelsen i forhold til høringsversionen, således at kravet i udkastets § 13, stk. 5, sådan at det omfatter naturområder, der ligger inden for en afstand af 300 m fra kategori 1- og 2-natur samt 100 m fra kategori 3-natur og andre ammoniakfølsomme naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder. Afstanden til naturområdet måles som korteste afstand mellem naturområdet og de berørte staldafsnit.

For så vidt angår Landbrug & Fødevarers bemærkninger om anmeldeordningen for dyrehold af hobbybetonet karakter bemærkes, at ordningen handler om udvidelse af husdyrbrugets produktionsareal. Efter Miljøstyrelsens opfattelse er det hensigtsmæssigt, at kommunen på forhånd inddrages i denne udvidelse af produktionsarealet, herunder navnlig i forhold til husdyrbrug, hvor produktionsarealet endnu ikke er fastlagt i en godkendelse eller tilladelse efter lovens §§ 16 a eller 16 b. I nogle konkrete situationer vil produktionsareal af den pågældende størrelse kunne være en bagatel, i andre tilfælde vil det ikke være tilfældet. Anmeldeordningen kan herved ses som et udtryk for, at der ønskes et klart og ensartet retsgrundlag for alle. Det forventes, at der i forbindelse med udarbejdelse af vejledning om de nye regler nærmere redegøres for området for bagateller. Ordningen for hobbydyr vil i den forbindelse også blive genovervejet.

- *Særligt om anmeldelse af skift i dyretyper (gammel ordning) (udkastets 14)*

Danace opfordrer til, at der anvendes en bagatelgrænse ved skift i dyretyper, og bemærker, at det ikke er lovligt at reducere et husdyrbrugs produktionsrettigheder, når der ikke er forøgede emissioner. Man foreslår, at udkastets § 14 ændres, sådan at dyreenheder omregnes til produktionsareal.

Danske Svineprocenter anfører, at kravet om, at antal af dyreenheder i hvert staldafsnit skal reduceres med mindst 50 pct. er fagligt ubegrundet, kan medføre tab og er helt unødigt restriktivt. Man mener, at skift fra slagtesvin og sohold med smågrise til smågrisehold (7-30 kg), bør kunne ske i forholdet 1:1. Tilsvarende ved skift fra sohold til slagtesvinehold.

Hedensted Kommune forventer, at den dyreenhedsberegning, som reglen lægger op til, vil kunne foretages via www.husdyrgodkendelse.dk, idet alle anmeldelser skal indsendes herigennem. Det bør således være muligt at foretage beregningen i det officielle system og ikke på baggrund af regneark m.v. Kommunen spørger desuden, hvordan den skal forholde sig til det i notatet anførte om udvikling i forhold til ændret normsæt, hvor vægtintervaller ændrer sig. Dette er i klar modstrid med den måde anmeldereglen for skift i dyretyper forholder sig til beregning af dyreenheder på, og kommunen kan i den mellemliggende periode have truffet en tilsynsafgørelse om f. eks. ændret vægtinterval.

Landbrug & Fødevarer finder det helt unødvendigt, at der sættes så skrappe krav om reduktion af DE i en række konkrete tilfælde, hvilket vil få væsentlige konsekvenser for en række bedrifter. Landbrug & Fødevarer peger særligt på, at skift fra køer til kvier ikke vil give anledning til merpåvirkning ved samme antal dyr, hvortil man bemærker, at de to dyretyper har samme emission pr. m² i ny regulering. Man finder derfor ikke, at et krav om reduktion af dyreholdet med 50 % er velbegrundet. Ligeledes finder Landbrug & Fødevarer det ubegrundet, at der er et krav om reduktion med 50 % i forhold til skift fra slagtesvin til smågrise, idet smågrise har lavere emissioner. Landbrug & Fødevarer anfører også, at kravet om, at reduktionen skal ske pr. staldafsnit i sig selv er problematisk.

Landbrug & Fødevarer mener, at i hvert fald disse skift som udgangspunkt kan ske uden reduktioner i antallet af DE:

- So- eller slagtesvinehold til smågrisehold
- Slagtesvinehold til sohold
- ”Kyllinger, konventionelle slagtekyllinger” til ”Kyllinger. Økologiske”
- en slagtealder på konventionelle slagtekyllinger til en anden slagtealder
- Køer til kvier og omvendt
- Malkekøer/kvier til ammekvæg eller slagtekalve
- Svin til slagtekalve/ ammekvæg

Agri Nord mener, at anmeldereglen bør udvides således, at den kan anvendes alternativt på baggrund af en emissionsorienteret beregning i forhold til lugt og ammoniak.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det bemærkes til det af Danace anførte, at anmeldeordningen er en mulighed for det enkelte eksisterende husdyrbrug, der ønsker at skifte dyretyper, uden at komme i ind den nye godkendelses- og tilladelsesordning. Der er ikke tale om at reducere lovligt bestående produktionsrettigheder. Ordningen skal ses i lyset af, at der ikke uden videre kan foretages en omregning som foreslået uden risiko for forøget forurening.

I forhold til bemærkningerne om beregningerne af dyreenhederne fra Hedensted Kommune og KL, skal det oplyses, at dyreenhedsberegningen vil skulle foregå ud fra omregningsfaktoren på det tidspunkt, hvor produktionen blev tilladt, godkendt m.v. Beregningen kan derfor foretages, selvom der i bekendtgørelsen ikke længere findes omregningsfaktorer. Miljøstyrelsen vil vejlede om, hvorledes disse beregninger skal foretages også i forhold til afvigende vægtintervaller osv.

Miljøstyrelsen er enig med Landbrug & Fødevarer og Danske Svineproducenter i, at kravene kan differentieres yderligere. Det er dog ikke muligt at imødekomme alle ønsker om kombinationsmuligheder. Det skyldes kravet om, at der ved skiftet skal være sikkerhed for, at der ikke sker merpåvirkning, jf. også VVM-direktivet og habitatdirektivet. Der skal i den forbindelse bl.a. også tages højde for, at visse skift samtidig vil kræve mere plads til dyrene, som følge af dyrevelfærdskravene, og der kan herved ske en merpåvirkning, hvis skiftet samtidig medfører, at produktionsarealet nødvendigvis må udvides for at udnytte skiftet.

Dette er f.eks. tilfældet, hvis der ønskes et skift fra slagtesvin til sohold eller smågrise. Hvad angår dyrenes emissioner til omgivelserne, vil dette være en fordel, men hvis der ikke er et krav om reduktion af antal dyreenheder, vil der være risiko for inddragelse af nye produktionsarealer, idet 1 DE for smågrise eller søer er betydeligt mere pladskrævende end 1 DE for slagtesvin.

Miljøstyrelsen er heller ikke enig i, at der kan skiftes fra produktion af konventionelle slagtekyllinger til økologiske kyllinger. Dette er en helt anden produktion med helt andre krav, hvor der bl.a. er behov for at vurdere forhold omkring udearealer osv. for at sikre, at der ikke sker merpåvirkning.

Derudover er der visse skift, der kan være neutrale ift. ammoniak, men hvor andre gener øges. Således er et skift fra søer til smågrise ikke muligt uden krav om reduktion af dyreenheder, da lugtemissionen per m² er større for smågrise end for søer.

Hvad angår Landbrug & Fødevarers ønsker til skift, er der dog mange, som kan imødekommes helt eller delvist. Miljøstyrelsen er således enig i, at der kan skiftes slagtealder på konventionelle slagtekyllinger og, indenfor visse grænser, også afgangsvægt på slagtesvin, så længe antal dyreenheder ikke øges.

Ved skifte fra slagtesvin til smågrise er det endvidere kun nødvendigt med en reduktion på 30 % for at imødegå behovet for flere produktionsarealer.

I forhold til kvæg kan et skift til kvier fra malkekøer, samt en række skift fra forskellige typer svin og kvæg (bortset fra malkekøer og slagtesvin) til ammekøer, får eller geder accepteres, hvis der samtidig sker en reduktion af antal dyreenheder på 30 %. Skiftes der til kvier fra ammekøer, kan samme antal dyreenheder opretholdes.

Hvad angår et skifte fra malkekøer eller slagtesvin til ammekøer, må der opretholdes et krav om en reduktion på 50 %. Sidstnævnte vil ikke være noget praktisk problem, da en produktion af ammekøer har et pladskrav, som er ca. dobbelt så stort per DE som malkekøer eller slagtesvin.

På denne baggrund har Miljøstyrelsen justeret reglen i § 14, stk. 3, således, at antallet af dyreenheder i hvert enkelt staldafsnit skal reduceres med mindst 50 %, idet der dog vil være en række væsentlige undtagelser. Således vil reduktionen kun skulle være 30 %, hvis der skiftes til ammekøer, får eller geder fra andet kvæg eller svin end malkekøer eller slagtesvin, hvis der skiftes til kvier fra malkekøer, eller hvis der skiftes til smågrise fra slagtesvin.

Endvidere vil der kunne opretholdes samme antal dyreenheder, hvis der skiftes til kvier fra ammekøer, får eller geder. I forhold til ændringer i slagtealder for konventionelle slagtekyllinger, og ændret afgangsvægt for slagtesvin i intervallet 85-110 kg, kan der opretholdes samme antal dyreenheder. Beregningen i forhold til det tilladte eller godkendte antal dyr sker ud fra omregningsfaktoren, som var gældende på tidspunktet, hvor produktionen blev tilladt, godkendt m.v.

Det vil blive nærmere undersøgt, hvorvidt der kan skabes større fleksibilitet i forhold til at skifte til malkekøer fra kvier, og evt. andre skift, ved en fremtidig ændring af anmeldte ordninger.

Endelig bemærkes, at det ikke er muligt, som Agri Nord angiver, at vurdere mulighederne ud fra en emissionsorienteret beregning, idet produktionsarealerne ikke er fastlagte i disse sager.

- *Særligt om anmeldelse af emissionsorienteret produktionstilpasning (gammel ordning) (udkastets § 17)*

Danske Svineproducenter er ikke sikre på forståelsen af og hensigten med formuleringen om ”den samlede vægt af slagtesvin på stald i hvert staldafsnit (antal stipladser * gennemsnitsvægt pr. slagtesvin på stald) må ikke øges i forhold til den samlede vægt på stald, som er tilladt eller godkendt”, herunder i forhold til dyrevelfærdskravene, som sikrer, at der ikke bare kan produceres uhæmmet

antal kg pr. kvadratmeter. Det anføres herved, at der i alle miljøgodkendelser efter 1. januar 2007, er indtegnet de stalde, hvori der er husdyrproduktion, hvorfor kommunen til enhver tid ved tilsyn kan tage håndhævelsesskridt, hvis der er produktion andre steder på lokaliteten end det godkendte husdyranlæg. Danske Svineproducenter forslår på det grundlag udkastets § 17, stk. 3, nr. 2 slettet.

DN bemærker, at der ikke ses at være taget det fornødne hensyn til påvirkning af nærliggende natur i udkastets § 17, herunder i form af faste afstandskrav.

Landbrug & Fødevarer finder, at betingelsen vedr. vægt er vanskelig at forstå, og anser det derudover for unødvendigt, at der skal fastsættes betingelser for at sikre begrænsninger, idet andre forhold sikrer, at der ikke sættes dyr ind på yderligere arealer.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår Danske Svineproducenter ønsker om at fjerne § 17, stk. 3, nr. 2, bemærkes, at Miljøstyrelsen ikke er enig i, at de forhold der reguleres i denne bestemmelse, samtidig er reguleret tilstrækkeligt igennem § 17, stk. 3, nr. 4.

Miljøstyrelsen er ikke enig med Landbrug & Fødevarer i, at der ikke er behov for begrænsninger, der sikrer, at der ikke sættes dyr ind på yderligere arealer, idet produktionsarealet ikke er fastlagt i de eksisterende godkendelser. Der er derfor behov for begrænsninger, der svarer til betingelserne i udkastets § 17, stk. 3, nr. 2 og nr. 4.

I forhold til DN's bemærkning om, at der ikke er faste afstandskrav til natur i denne anmeldeordning, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at sådanne ikke er nødvendige, idet betingelserne for anvendelse af anmeldeordningen indebærer, at der ikke vil være nogen forøgelse af emissionen.

- Særligt om anmeldelse af skift i dyretyper, staldsystemer og miljøteknologi (udkastets § 18)

DN bemærker, at der ikke ses at være taget det fornødne hensyn til påvirkning af nærliggende natur i udkastets § 18, herunder i form af faste afstandskrav.

KL bemærker til § 18, at det ikke er muligt at stille driftsvilkår til den valgte teknologi og spørger på den baggrund, hvordan det sikres, at teknologien implementeres og drives, så den forventede emission opnås. KL finder desuden § 18, stk. 5, pkt. 4, uklar, og foreslår en omskrivning.

Landbrug & Fødevarer finder ikke, at der er grundlag for at begrænse hvilke dyretyper, der kan skiftes imellem, så længe grundbetingelserne om, at en række miljøparametre skal overholdes. Man ønsker, at denne begrænsning undlades.

Derudover ønskes en grundig, faglig proces, før de driftsvilkår, der skal følge skift i miljøteknologi, lægges endeligt fast, jf. Landbrug & Fødevarers generelle bemærkninger.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I forhold til bemærkningen om begrænsningen i hvilke dyretyper, der kan skiftes imellem, skal Miljøstyrelsen påpege, at der er andre gener end lugt- og ammoniakemissionen. Der kan være gener som flue, støj, støv, osv., som der også skal tages højde for, og hvor det f.eks. er vurderingen, at generne fra et svinebrug er markant anderledes end fra et kvægbrug, selvom de beregnede emissioner ikke forøges, og da generne generelt vurderes større fra svinebrug. Det er derfor ikke muligt at skifte fra en dyretype indenfor kvæg til en dyretype indenfor svin.

Hvad angår KL's bemærkning om formuleringen af § 18, stk. 5, pkt. 4, bemærkes, at bestemmelsen er blevet præciseret.

I forhold til KL's bemærkning om driftsvilkår, vil der for så vidt angår skift af teknologi, kun kunne skiftes til teknologier på Miljøstyrelsens Teknologiliste, hvor krav til indretning og drift er fastsat i bilag 4. Se i øvrigt Miljøstyrelsens bemærkninger til høringssvar vedr. bilag 4 om den kommende proces for udvidelse og opdatering af bilaget med flere teknologier og øget fleksibilitet. Hvad angår Landbrug & Fødevarers ønske om en grundig faglig proces bemærkes, at Miljøstyrelsen ønsker at igangsætte en sådan proces, jf. svaret under bilag 4.

I forhold til DN's bemærkning om, at der ikke er faste afstandskrav til natur i denne anmeldeordning, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at sådanne ikke er nødvendige, idet betingelserne for anvendelse af anmeldeordningen indebærer, at der ikke vil være nogen egentlig forøgelse af emissionen.

6. Godkendelse og tilladelse (udkastets kapitel 5)

Beregning af ammoniakemission

KL efterlyser, jf. § 20, stk. 2, om beregningen af ammoniakemissionen fra stalde en klar statslig fortolkning af, hvad der menes med "lignende staldsystem".

KL bemærker til § 20, stk. 3, om forholdsmæssigt fradrag i beregningen for perioder, hvor dyreholdet er udegående, at kontrol af vilkår om fradrag for udgående dyr i praksis er vanskelig, og formuleringen inviterer til kreative ansøgninger. KL forslår, at ordlyden ændres til "... Perioder, hvor dyreholdet ikke har *daglig* adgang til det...". Tilsvarende gælder for så vidt angår samme formulering i udkastets § 21, stk. 3, og § 24, stk. 3 og 4, om forholdsmæssigt fradrag i relation til beregning af lugtemission og emissionen ved anvendelse af BAT.

Landbrug & Fødevarer er i tvivl om forståelsen af det areal, som emissionen fra opbevaring af fast gødning, jf. udkastets § 20, stk. 4, 2. pkt., beregnes ud fra, herunder om det er det maksimale fysiske grundareal, eller om det er det maksimalt ansøgte areal. Man ønsker, at det skal være muligt kun at anvende en del af møddingpladsen til fast gødning, mens den øvrige del anvendes til andre formål.

En række bemærkninger, der er knyttet til fastsættelsen af emissionsfaktorer m.v. og beregningsforudsætninger m.v., behandles under afsnittet om udkastets bilag 3, pkt. A.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I forhold til KL's bemærkning om fortolkningen af "lignende staldsystemer" skal angives, at det i mange år har været praksis, at staldsystemer på den angivne måde placeres i et af de prædefinerede staldsystemer i normtal fra Aarhus Universitet både i forbindelse med gødningsregnskaber og i forbindelse med husdyrgødkendelser. Der kan være mange varianter af samme staldsystem, hvilket gør en statslig vejledning vanskelig, og det vil være mere hensigtsmæssigt med en konkret vurdering.

Vedrørende forslaget til præcisering er det Miljøstyrelsens opfattelse, at en angivelse af "daglig adgang" tværtimod vil øge usikkerheden. Adgang hver 2. dag vil således være mulig. I den nuværende formulering angives, at dyrene ikke må have adgang, og at der regnes i hele måneder. Dette er efter Miljøstyrelsens opfattelse en mere præcis regel, som sikrer, at der ikke er dyr i stalden i mindst 1 måned, hvorved emissionen ophører i denne periode.

Hvad angår Landbrug & Fødevarers bemærkninger om beregning af det areal, som emissionen fra opbevaring af fast gødning, jf. udkastets § 20, stk. 4, 2. pkt., beregnes ud fra, bemærkes, at der til faste lagre skal fastsættes en gødningsandel til hver gødningstype, der produceres. Til hver gødningsandel fastsættes et antal m², der anvendes til beregningen. Det er således muligt at fastsætte en gødningsandel, der er mindre end det reelle fysiske opbevaringslager.

Reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af BAT

Agri Nord undrer sig over proceduren for beregning af ammoniakdeposition. It-ansøgningssystemet beregner nemlig den totale ammoniakfordampning fra en stald i det nærmeste hjørne i forhold til naturområdet, hvilket ifølge Agri Nord ikke giver mening. Agri har herved vist et eksempel.

Landbrug & Fødevarer spørger til, hvorfor den særlige regel om konsumægshøner i udkastets § 24, stk. 3, fraviger den såkaldte "bubble approach" og er nødvendig.

Finans Danmark bemærker, at der i forhold til BAT-kravene skal der være en balance mellem miljø og økonomi. De fremtidige øgede BAT-krav bør gælde nye anlæg og ikke de gamle. Såfremt man vælger at skærpe kravene for nuværende anlæg i et område, så produktionen ikke længere er rentabel, må staten eller kommunerne give fuld erstatning for det medførte tab af produktionsmuligheder.

En række bemærkninger om BAT er desuden indeholdt i afsnittet om bilag 3, pkt. A.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I forhold til bemærkningerne om, hvor i stalden, der måles fra i ammoniakdepositionsberegningerne, skal det bemærkes, at der ikke er foretaget ændringer i den model, der beregner dette. Der er således tale om en fortsættelse af det eksisterende beskyttelsesniveau. Ændringer i den gældende regulering for så vidt angår ammoniakdepositionen indgår i opfølgningen på aftalen om Naturpakken. En evt. ændring af modellerne og deres anvendelse hører ligeledes naturligt til i denne sammenhæng.

Hvad angår det særlige krav om fravigelse af den såkaldte "bubble approach" for konsumægshøner på IE-husdyrbrug skal det bemærkes, at kravet skyldes emissionsgrænserne fra BAT-konklusionerne, hvor det ikke er muligt at medregne tiltag i andre stalde eller lagre for at opfylde BAT-kravet.

Hvad angår Finans Danmarks synspunkter bemærkes, at der sondres imellem krav til eksisterende og nye stalde, idet BAT kravene til eksisterende stalde er begrænsede.

- Særligt om konkret fravigelse af emissionsfaktorer (BAT) (udkastets § 24, stk. 5)

KL finder § 24, stk. 5, uklar, hvilket vil invitere til diskussioner om grænserne for proportionalitet. Miljøstyrelsen bør sørge for et godt og klart lovgrundlag, der ikke fører til tvivl om fortolkningen. Det er KL's vurdering, at der blandt andet kan være tvivl om, hvad der er særlige tilfælde, og om de "vejledende" 100 kr/kg red. N stadig gælder.

Landbrug & Fødevarer spørger til omfanget af bevisbyrden, når ansøger "skal godtgøre", at betingelserne for anvendelse af undtagelsen er opfyldt. Der ønskes vejledning, der præciserer, at kommunen (også) skal bidrage til oplysningen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

For så vidt angår det af KL og Landbrug og Fødevarer anførte bemærkes, at Miljøstyrelsen vil vejlede nærmere om anvendelsen af denne regel i praksis, herunder hvordan ansøger kan godtgøre, at den

eksisterende indretning og drift kan begrunde en konkret fravigelse af de i bekendtgørelsen fastsatte emissionsfaktorer for reduktionskravet som følge af BAT.

Hensynet bag bestemmelsen er bl.a. IE-direktivets krav om proportionalitet ved fastsættelsen af BAT. Der er generelt taget højde for proportionalitet ved fastsættelsen af emissionsfaktorerne. Bestemmelsen er således møntet på helt særlige tilfælde, hvor kravet alligevel ikke vil være proportionalt i den konkrete sag. Ansøgeren vil som udgangspunkt være den nærmeste til kende og beskrive sådanne helt særlige forhold vedrørende indretningen af eksisterende stalde m.v.

De specifikke ammoniakkrav (udkastets §§ 25-29)

- *Særligt om totaldepositionskravet ift. kategori 1-natur (udkastets § 25)*

KL bemærker vedr. § 25, at metodikken for kumulationsberegning kan føre til massive udfordringer af beregningsteknisk og byrdemæssig karakter, og at forudsigeligheden for ansøger side vil være stort set ikke-eksisterende, hvilket vurderes at være et retssikkerhedsmæssigt problem. I den forbindelse spørges til, om Miljøstyrelsens nye kort med cirkler for kendte husdyrbrug skal anvendes sammen med kommunens kendskab til øvrige husdyrbrug, eller kommer til at stå alene. Når man skal gå ud i op til 2.500 m afstand, kan bestemmelsen omfatte mange husdyrbrug.

Landbrug & Fødevarer anser det for at være uklart, hvorledes landmanden kan forudsige, om der er andre husdyrbrug, der vil medføre kumulation i hans ansøgning, jf. udkastets § 25, stk. 3, jf. stk. 2. Landbrug & Fødevarer ønsker et system, hvorefter ansøger selv har adgang til oplysninger, der bliver bestemmende for kumulationsberegningen.

Landbrug & Fødevarer finder, at det vægtede centrum af et husdyrbrugs emissioner, der opereres med i udkastets § 25, stk. 3, er korrekt, og forventer, at beregningsmetoderne i husdyrgodkendelse.dk ændres i overensstemmelse hermed.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår kumulationsberegningerne bemærkes, at det fremover vil være nødvendigt at finde et andet grundlag end det eksisterende, der baserer sig på antallet af dyreenheder. Miljøstyrelsen har valgt at basere kumulationsberegningen på kg NH₃-N pr. år beregnet ud fra det vægtede centrum med henblik på, at modellen i så høj grad som muligt vil kunne automatiseres, samtidig med at beskyttelsesniveauet overordnet set fastholdes. Herved er kumulationen bestemt for ca. 60 pct. af de eksisterende husdyrbrug, og hovedparten af de manglende brug vil være mindre brug.

For så vidt angår disse hovedsageligt mindre brug, der ikke har en godkendelse efter de hidtil gældende regler i husdyrbruglovens §§ 11 eller 12, og derved ikke har indgivet ansøgningen om godkendelse via husdyrudygodkendelse.dk, er det Miljøstyrelsens vurdering, at kommunerne i praksis vil kunne bortskreene mange mindre brug, og kun vil skulle foretage beregninger på en mindre del af de resterende brug. Miljøstyrelsen vil udarbejde vejledning om, hvorledes kumulationen for brug, der ikke er godkendt efter 1. januar 2007, skal foretages.

Miljøstyrelsen finder ikke, at denne model stiller ansøgeren ringere end i dag i forhold til at kunne forudsige kumulation. For alle de husdyrbrug, der er godkendt efter 2007, mener Miljøstyrelsen, at det bliver væsentligt mere enkelt at vide, om der er kumulation eller ej. Da systemet opdateres løbende, vil det hele tiden blive forbedret.

Fastlæggelsen af et vægtet centrum anvendes udelukkende til at vurdere, hvorvidt ejendomme ejet af 3. mand skal påvirke de krav, der fastsættes i den konkrete godkendelse eller tilladelse. Det kan heraf

ikke udledes, at dette også vil være det korrekte at gøre i de mere detaljerede depositionsregninger i den konkrete sag.

Miljøstyrelsen har i anledning af bemærkningerne foretaget en række præciseringer af bestemmelsen i forhold til udkastets § 25, stk. 3, således at det tydeliggøres, hvilke oplysninger om emission og centrum, der nødvendige i de enkelte tilfælde for at vurdere spørgsmålet om kumulation.

- *Fravigelse af totaldepositionskravene, herunder naturafgræsning (udkastets § 27, stk. 2)*
Agri Nord mener, at kumulationsreglen i udkastets § 25, stk. 2, bør kunne fraviges konkret, såfremt ansøger anmoder herom. Som eksempler på, hvad en konkret vurdering kan omfatte, nævnes dels beregning af de pågældende husdyrbrugs belastning på det givne naturpunkt, dels mulighed for at øge den totale deposition, hvis der sker afgræsning som en del af et større projekt (f. eks. LIFE-projekt på Læsø eller at bedriftens arealer indgår i et fælles afgræsningsprojekt, hvor det ikke nødvendigvis er egne dyr, der afgræsser).

KL finder kravet i § 27, stk. 2, om at dyrene, der skal foretage naturafgræsningen, skal være ejet af forureneren (det pågældende husdyrbrug) unødvendigt. Såfremt afgræsningen kunne foretages af tredjepart, kunne dette fremme naturafgræsning generelt. Muligheden for N-fradrag for naturafgræsning vurderes positivt, men der kan være udfordringer med at opgøre andelen af "udetid" for dyr, der er såvel ude som inde.

Landbrug & Fødevarer mener, at der også kan være andre tiltag end naturafgræsning, der kan have en positiv indvirkning på naturarealer nær husdyrbrug, og som derfor skal kunne anvendes som virkemiddel til at nedbringe ammoniakdepositionen på naturarealer. Disse muligheder for fleksibilitet bør indarbejdes i det beslutningsgrundlag for ny ammoniakregulering, der er under udarbejdelse i regi af Naturpakken. Landbrug & Fødevarer ønsker en dialog herom.

Miljøstyrelsen bemærkninger

Hvad angår Agri Nord's ønske om, at beskyttelsesniveauerne indeholdt i kumulationsreglen i § 25, stk. 1-2, skal kunne fraviges efter en konkret vurdering bemærkes, at dette kan indgå i en aftale om en Naturpakke.

I forhold til KL og Landbrug & Fødevarers bemærkninger om sammenhængen mellem depositionskravene og afgræsning bemærkes, at kravet om en direkte tilknytning mellem husdyrbruget og det afgræsede areal er nødvendig for at sikre sammenhæng mellem emission og virkemiddel. Hvis afgræsningen foretages af andre, er der ingen sammenhæng, og det vil ikke være muligt inden for godkendelsens rammer at håndhæve evt. manglende afgræsning. Kravet er en følge af, at arealdelen er udgået af godkendelser og tilladelser.

Hvad angår AgriNord og Landbrug & Fødevarers ønske om yderligere virkemidler er Miljøstyrelsen enig i, at dette ligeledes kan indgå i opfølgningen på aftale om en Naturpakke.

- *Særligt om nudrift, 8-årsdrift m.v. i relation til merdepositionskrav (udkastets § 29)*
Agri Nord mener, at reglen i udkastets § 29 om fastsættelse af nudrift m.v. må kunne udformes mere enkelt.

KL finder generelt ikke, at det giver mening i udkastets § 29 at beregne ammoniakdeposition for hvert enkelt staldafsnit for sig. KL finder desuden § 29, stk. 4 og 5, uklare og vanskelige at forstå og håndtere i praksis. KL mener herudover, at det bør præciseres, om den lovlige drift for 8 år siden skal vurderes på baggrund af ansøgt dato eller dato for afgørelse.

Ifølge Dansk Pelsdyravlerforening er udkastets § 29, stk. 2, udtryk for dobbeltberegning og en skærpelse af beskyttelsesniveauet for ammoniak og henviser til forarbejderne til forslaget til ændringsloven, hvoraf det fremgår, at beskyttelsesniveauet i form af de specifikke ammoniakkrav fastholdes. Dansk Pelsdyravlerforening mener, at bestemmelsen er en skærpelse i forhold til formuleringen i den gældende bekendtgørelses bilag 3, hvorefter "[d]et skal bemærkes, at merdepositionen, jf. § 26, stk. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2017, dog højst en 8-årig periode."

Dansk Pelsdyravlerforening anfører, at bestemmelsen kan give problemer for minkfarme, der ligger tæt på natur, idet virkemidlet "2 gange ugentlig tømning af gødningsrender" oftest skal bruges ved første udvidelse for at leve op til BAT-kravet, hvorfor det ofte vil være svært at reducere ret meget yderligere ved næste udvidelse. Reglen kan få den konsekvens, at minkavlerne så at sige vil tage flere udvidelser med i samme ansøgning, hvilket hverken er til gavn for erhvervet eller har en positiv effekt på naturen.

Landbrug & Fødevarer anfører, at der sker en skærpelse af beskyttelsesniveauet ved den foreslåede præcisering af nudriften. Problemet opstår ifølge Landbrug & Fødevarer, fordi det nu præciseres, at der ved merdepositions-beregningen skal tages udgangspunkt både i nudrift og 8 årsdrift. Landbrug & Fødevarer ønsker, at den eksisterende regel i bilag 3 videreføres, der i Landbrug & Fødevarers forståelse indebærer, at nudriften fastsættes alene med udgangspunkt i 8 årsdriften. Landbrug & Fødevarer peger på, at dette bl.a. kan blive et væsentligt problem for minkfarme, der ligger tæt på natur.

Derudover antager Landbrug & Fødevarer, at den hidtil lovlige drift beregnes ud fra ny viden om emission pr. m² produktionsareal kombineret med en konstatering af, hvor mange m² produktionsareal, der reelt har indgået i den hidtil lovlige drift. Såfremt der på de pågældende husdyrbrug har været flere m² produktionsareal per dyr end normalt, vil det således være det reelle produktionsareal, der ligger til grund for merdepositions-beregningen, og ikke en beregning af hvor mange m² produktionsareal, der ville være nødvendigt til det tilladte antal DE under gennemsnitlige forhold.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Til Agri Nords synspunkt om reglens udformning bemærkes, at hensigten med reglen navnlig har været at præcisere et administrativt vanskeligt område, hvor reglerne hidtil har været sparsomme, og reguleringen i nogen grad er blevet dannet i praksis. Samtidig har det været et ærinde at tage stilling til, hvorledes den øgede fleksibilitet skal håndteres i relation til fastlæggelse af nudriften. Reglens udformning skal ses i dette lys.

Til KL's bemærkning om beregning af ammoniakdeposition for hvert enkelt staldafsnit bemærkes, at reglen indebærer, at emissionen fra de enkelte staldafsnit lægges sammen med henblik på at fastlægge den samlede emission. Dette vil blive præciseret i en vejledning. Miljøstyrelsen har bl.a. i anledning af KL's forslag om præcisering af, hvornår tidspunktet for 8 års-driften regnes fra, præciseret bekendtgørelsens § 33, stk. 2, sådan det fremgår, at det afgørende er tidspunktet for kommunalbestyrelsens afgørelse.

Hvad angår Landbrug & Fødevarers og Dansk Pelsdyravlerforenings synspunkt om fastlæggelse af nudrift bemærkes, at de gældende regler indebærer, at det for at beregne merdepositionskravet i første omgang skal fastlægges, om husdyrbruget med det ansøgte giver en øget ammoniakdeposition i forhold til husdyrbruget uden det ansøgte. Hertil kommer husdyrbrugslovens § 26, stk. 2, som indebærer, at bl.a. merdepositionskravet ikke kan omgås ved at opdele en ansøgning i flere ansøgninger ("salami-

metoden”), således at merdepositionen også skal vurderes/beregnes i forhold til alle de etableringer, udvidelser og ændringer, der foretaget de seneste 8 år.

Det er således Miljøstyrelsens opfattelse, at de foreslåede regler alene præciserer de gældende regler og den praksis, der knytter sig hertil, herunder fastholder det samme beskyttelsesniveau som i dag.

Til Landbrug & Fødevarers bemærkninger for så vidt angår den tekniske fastlæggelse af produktionsarealet efter § 29, stk. 3, bemærkes, at nudriften fastlægges som den lovlige drift i henhold til bindende krav, og den beregnes ud fra de emissionsfaktorer, der er gældende på tidspunktet for kommunalbestyrelsens afgørelse, jf. § 29, stk. 7.

Hvad angår Dansk Pelsdyravlerforenings bemærkning om, at bestemmelsen kan give problemer for minkfarme, der ligger tæt på natur bemærkes, at der, som nævnt, efter Miljøstyrelsens opfattelse ikke sker en ændring af den gældende retstilstand.

Regulering og beregning af lugtemission og -gener (udkastets §§ 21 og 30-32)

Danske Svineproducenter bemærker, at det er afgørende vigtigt, at der som beskrevet i lovbemærkningerne, hurtigst muligt etableres et fagligt grundlag, som gør op med nuværende dobbeltregulering af lugtgener. Landbrug & Fødevarer ser frem til, at der etableres et fagligt grundlag for, at FMK-modellen kan afvikles.

KL bemærker, at det kunne være godt, at både erhverv, omboende og kommunerne kan få information om, hvordan lugtemissionerne for forskellige staldsystemer er fremkommet.

KL bemærker endvidere, at definitionen på samlet bebyggelse i § 30, nr. 2, ser ud til at være ændret.

Landbrug & Fødevarer ønsker en nærmere udredning af, hvad det ændrede ordvalg – fra ”lugtgener” til ”lugtemission” – i udkastets § 32, stk. 1, indebærer i forhold til 50 pct.-reglen, og anfører, at det synes at være en skærpelse. Man anmoder om, at den hidtidige sprogbrug videreføres.

Landbrug & Fødevarer mener, at meremissionen i forhold til lugt også bør beregnes ud fra en konstatering af, hvor mange m² produktionsareal, der reelt er indgået i den hidtil lovlige drift, svarende til bemærkningerne til udkastets § 29, for så vidt angår merdeposition af ammoniak.

Miljøstyrelsens bemærkninger

For så vidt angår bemærkningerne fra Dansk Pelsdyravlerforening og Landbrug & Fødevarer om FMK-modellen bemærkes, at det, jf. bemærkningerne til lovforslaget (L 114, Folketinget 2016-17, s. 147) er forventningen, at der igangsættes et udredningsarbejde med henblik på at forenkle lugtreguleringen, herunder en vurdering af hvorvidt der vil være behov for at videreføre FMK-beregningsmodel. Udredningsarbejdet forventes igangsat i efteråret 2017.

Til KL's synspunkt om beregningsgrundlaget for lugtemissionerne bemærkes, at lugtemissionsfaktorerne pr. m² produktionsareal i bilag 3, tabel 6, er beregnet af Aarhus Universitet (Delrapport 2: Emissionsfaktorer, side 77-83) på baggrund af de eksisterende lugtemissionsfaktorer pr. 1.000 kg dyr eller pr. dyr ud fra en fastsættelse af gennemsnitsvægten, produktionsareal og belægningsgrad. De beregnede lugtemissioner fra de enkelte staldafsnit vil fremgå af www.husdyrgodkendelse.dk.

Til det af KL anførte om udkastets § 30, nr. 2, bemærkes, at den ændrede udformning af bestemmelsen i forhold til den gældende bekendtgørelses bilag 3, pkt. B, er af lovteknisk karakter. Det følger af det

gældende bilag 3, pkt. B, at 7 OUE skal overholdes ved område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende, hvilket svarer til de områder, der er nævnt i husdyrbruglovens § 6, stk. 1, nr. 2.

Det følger desuden af det gældende bilag 3, pkt. B, at 7 OUE skal overholdes ved "samlet bebyggelse", dvs. ved den enkelte beboelsesbygning, der indgår i en samlet bebyggelse. Efter den gældende formulering forstås herved de beboelsesbygninger, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke. Dette findes at være det samme som formuleringen i udkastet, der omfatter beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af driftsherren, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af driftsherren (samlet bebyggelse).

Af hensyn til ensartet, kønsneutral sprogbrug er "driftsherren" i den endelige version ændret til "den for driften ansvarlige", svarende til samme ændring i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der tilsigtes hermed ingen indholdsmæssige ændringer.

Landbrug & Fødevarers bemærkning om ordvalget i udkastets § 32, stk. 1, vedrører den såkaldte 50 pct.-regel i udkastets § 32, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen konkret kan fravige genekriterierne i udkastets § 30, dvs. i tilfælde, hvor beskyttelsesniveauet for lugt ikke kan overholdes. "50 pct.-reglen" fremgår i dag af bilag 3, pkt. B.

Det fremgår heraf, at såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand, skal der gives afslag. I enkelte tilfælde kan der dog meddeles godkendelse. F.eks. hvis den ansøgte husdyrproduktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion, samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 pct. af den beregnede geneafstand. Det bemærkes, at der ikke er tale om et ubetinget retskrav, men om at kommunalbestyrelsen efter omstændighederne kan meddele godkendelse eller tilladelse, uanset at beskyttelsesniveauet ikke er overholdt.

Miljøstyrelsen mener ikke, som anført af Landbrug & Fødevarer, at ordet "lugtemission" i udkastets § 32, stk. 1, indebærer skærpelse i forhold til den gældende regulering. Der er tale om en indholdsmæssig videreførelse af de gældende regler, men Miljøstyrelsen finder, at ordet lugtemission er mere korrekt end lugtgener.

For så vidt angår det af Landbrug & Fødevarer anførte om den lovlige drift i relation til meremissionen bemærkes, at lugtemissioner ved såvel ansøgt drift som nudrift beregnes som beskrevet i udkastets § 21, stk. 2.

Kommunalbestyrelsens afgørelse, vurdering og vilkårsstillelse

- Generelt om kommunalbestyrelsens vurdering (udkastets § 33 og 34)

Agri Nord og Landbrug & Fødevarer finder, at udkastets § 33 om kommunalbestyrelsens vurderinger og afgørelse rummer et meget stort skøn. Landbrug & Fødevarer mener i øvrigt, at det er uklart, hvordan reglen skal administreres, herunder om alle regler gælder både for afgørelser efter husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b. Landbrug & Fødevarer finder, at kommunerne umiddelbart vil få en friere mulighed for vurdering af "de relevante forhold", hvilket Landbrug & Fødevarer finder betænkeligt. Landbrug & Fødevarer ønsker hurtigst muligt en dialog herom med Miljøstyrelsen.

KL bemærker, at det af § 33 i udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår, hvilke vurderinger der skal foretages ved meddelelse af tilladelser og godkendelser, ligesom det af § 35 fremgår, hvilke vilkår der skal stilles. Der ser ikke ud til at være væsentlig forskel på de vurderinger, der skal foretages i tilladelser kontra godkendelser (dog således at IE-husdyrbrug skal leve op til § 34, og at der ikke er BAT-krav til husdyrbrug med en ammoniakemission mindre end 750 kg NH₃-N/år).

Det er derfor vanskeligt at få øje på en forenkling af tilladelsesordningen – tværtimod virker en tilladelse efter § 16 b (hvor ammoniakemissionen er mindre end 750 kg NH₃/år) mere omfattende, end det er tilfældet med den nuværende regulering. KL går ud fra, at vurdering, jf. § 33, stk. 1, nr. 3, i forhold til "jord, grundvand og overfladevand" vil indgå i www.husdyrgodkendelse.dk.

KL finder, at reglerne i § 34, nr. 3 og 4, vil blive unødigt svære at administrere, og at det er nødvendigt med klare retningslinjer i bekendtgørelsen og efterfølgende vejledninger. KL efterspørger desuden en forklaring på, hvad der i § 34, nr. 7, menes med "nødvendige foranstaltninger" til at forebygge uheld og begrænse konsekvenser heraf.

Miljøstyrelsens bemærkninger

På baggrund af de overordnede bemærkninger fra Agri Nord, KL og Landbrug & Fødevarer, bemærker Miljøstyrelsen, at det er korrekt, at udkastets § 33 ikke indeholder præcise og faste krav til kommunalbestyrelsens vurdering. Det indebærer efter Miljøstyrelsens opfattelse, at kommunalbestyrelsen netop kan tage udgangspunkt i den konkrete ansøgning, samtidig med at det er relativt veldefineret i praksis, hvilke miljøpåvirkninger husdyrproduktion giver anledning til. Det følger af såvel den gældende som den nye godkendelses- og tilladelsesordning og de fastsatte beskyttelsesniveauer, at omdrejningspunktet i kommunalbestyrelsens afgørelse er at sikre, at etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug ikke medfører væsentlig virkning på miljøet. Kommunalbestyrelsen skal derfor med udgangspunkt i ansøgningen vurdere de virkninger, et konkret ansøgt projekt vil kunne indebære. Beskyttelsesniveauerne for ammoniak og lugt, som er primære påvirkninger fra husdyrbrug, indebærer, at kommunalbestyrelsens vurdering for så vidt angår disse påvirkninger, består i at sikre, at beskyttelsesniveauerne kan overholdes. Det fremgår herudover, at vurderingen af de konkrete virkninger, en etablering, udvidelse eller ændring kan give anledning til, ikke alene vil afhænge af projektet, men også omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

I udkastets § 33 er særligt landskabelige værdier, natur, jord, grundvand og overfladevand samt lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v., nævnt som de typisk væsentligste miljøpåvirkninger, som kommunalbestyrelsen må forholde sig til på grundlag af ansøgningen. Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at disse forhold som udgangspunkt altid bør indgå i kommunalbestyrelsens vurdering, uanset om der er tale om et stort eller lille projekt, og reglen gælder derfor både for godkendelser og tilladelser efter husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b. Herudover kan der være andre konkrete forhold, som bør indgå i vurderingen. I det omfang der er tale om husdyrbrug, der er omfattet af krav om udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport vil kommunalbestyrelsens vurdering skulle tage udgangspunkt i denne og resultatet af de foretagne høringer m.v. Kommunalbestyrelsens vurdering skal i det hele taget ses i lyset af oplysningskravene i udkastets § 4 og bilag 1, og vil i øvrigt afhænge af det konkrete projekts omfang og karakteristika.

Vurderingen danner grundlag for kommunalbestyrelsens afgørelse. Som altovervejende hovedregel vil der skulle meddeles afslag i tilfælde, hvor vilkår ikke kan imødegå, at det ansøgte ikke vil indebære væsentlig indvirkning på miljøet. Som hidtil forventes det imidlertid, at ansøgeren i dialog med kommunen og gennem projekttilpasninger m.v. vil kunne imødegå, hvad der ellers kunne have været indvirkning på miljøet. I praksis vil kommunalbestyrelsen derfor stille vilkår for godkendelsen eller tilladelsen, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1. Udkastet til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35, stk. 1,

indeholder i forlængelse heraf en opstilling af en række forhold, der i nærmere bestemt omfang skal stilles vilkår om. I overensstemmelse med forvaltningsretten skal vilkårene i den konkrete godkendelse eller tilladelse være bestemte, proportionale og sagligt begrundede, dvs. begrundede i hensyn, som varetages med loven i øvrigt.

For så vidt angår det af KL anførte om jord, grundvand og overfladevand bemærkes, at det er Miljøstyrelsen opfattelse, at der sjældent vil være anledning til omfattende vurderinger af disse forhold, idet anvendelsen af husdyrgødningen håndteres i generelle regler, hvilket vil skulle lægges til grund for kommunalbestyrelsens vurdering.

Miljøstyrelsen har noteret sig det af KL anførte om vejledning og retningslinjer og er meget opmærksom på behovet herfor. Kravene til i udkastets § 34, nr. 3, 4 og 7, vedrørende IE-husdyrbrug svarer til den gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelses § 10, nr. 2, 3 og 6, der gælder for godkendelser efter den gældende lovs §§ 11 og 12, og følger af IE-direktivet og tidligere IPPC-direktivet.

Miljøstyrelsen har i anledning af bemærkningerne foretaget mindre justeringer og præciseringer af i forhold til udkastets §§ 33 og 34.

- Vurdering af maksimal deposition (navnlig udkastets § 35, stk. 2-4)

KL ser vedr. § 28 helst, at den kommunale vurderingsramme for ammoniak i forhold til kategori 3 natur fremgår direkte af bekendtgørelsen. Landbrug & Fødevarer foreslår en henvisning fra § 28 til § 35, stk. 2-4.

Landbrug & Fødevarer finder endvidere, at udkastet indeholder en markant skærpelse af mulighederne for, at kommunalbestyrelsen kan skærpe beskyttelsesniveauet, idet "særlige tilfælde" er blevet til "tilfælde" i udkastets § 35, stk. 2. Landbrug & Fødevarer finder i det hele bestemmelsen unødvendig, idet habitatnaturtyper uden for Natura 2000-områderne ikke er beskyttet af habitatdirektivet.

Man finder heller ikke, at bestemmelserne er præcise nok for så vidt angår, at der skal være tale om særlige lokale eller regionale beskyttelsesinteresser, før der stilles vilkår for merbelastningen af natur.

I øvrigt anfører Landbrug & Fødevarer, at der er betydelig faglig usikkerhed om de forhold, som ligger til grund for tålegrænser, effekter m.v., herunder samspil mellem konkrete belastninger og udviklingen i naturkvaliteten i området. Konsekvenserne kan være, at der anvendes kendt viden uden behørig hensyntagen til det politiske element og på den baggrund stilles uproportionelle krav til det enkelte husdyrbrug, der hverken kan begrundes eller følges op med egentlige politiske mål og beskyttelse af naturtilstanden. Landbrug & Fødevarer ser derfor frem til en snarlig revision af ammoniakreguleringen, som der lægges op til med Naturpakkens beslutning om udarbejdelse af et nyt beslutningsgrundlag for ammoniakreguleringen.

Vesthimmerlands Kommune finder, at udkastets § 35, stk. 2, er formuleret meget uklart, herunder finder kommunen det uklart, om bestemmelsen muliggør en skærpelse af udkastets §§ 25 og 28. Kommunen anfører, at afskæringskriteriet på 1 kg N pr. ha i merdeposition, for så vidt angår kategori 3-natur vel bør bevares.

Landbrug & Fødevarer ønsker en udvidelse af adgangen til at fastsætte lempede ammoniakkrav til et minivådområde, der modtager ammoniakbidrag fra andre kilder. Man anfører, at der over de kommende år skal anlægges og afprøves en lang række miljøvirkemidler, og det er vigtigt for succesfuld

implementering, at lodsejere føler sig trygge ved, at etableringen ikke får negative konsekvenser for produktionsmulighederne på nærliggende husdyrbrug.

Landbrug & Fødevarer ønsker derfor reglen i udkastets § 35, stk. 4, udvidet til at omfatte vådområder generelt, og man har et konkret tekstforslag til en formulering af reglen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

På baggrund af Landbrug & Fødevarers ønske om, at den gældende udformning af vilkårsreglen om "særlige tilfælde" fastholdes, har Miljøstyrelsen ændret udkastets § 35, stk. 2, til en formulering i § 35, stk. 2 og 3, der svarer til udformningen i den gældende bekendtgørelses § 13, stk. 2 og 3. Ændringen i forhold til høringsversionen er af lovteknisk karakter.

I anledning af høringssvarene fra Landbrug & Fødevarer og Vesthimmerlands Kommune har Miljøstyrelsen indsat en henvisning til § 35, stk. 2-5, i § 28, således at det fremgår tydeligere, at kommunalbestyrelsens fastsættelse af vilkår om merdeposition på kategori 3-natur følger af § 35, stk. 2-5. Samtidig er § 28 justeret, sådan det tydeliggøres om, at kommunalbestyrelsen kun kan stille krav til den maksimale merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til kategori 3-natur, hvis merdepositionen er på mindst 1,0 kg N pr. ha pr. år. Dette svarer helt til det gældende beskyttelsesniveau for kategori 3-natur, der fremgår af den gældende bekendtgørelses bilag 3.

Kriterierne for kommunalbestyrelsens vurdering og vilkårsfastsættelse er en videreførelse af kriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelses bilag 3, pkt. A, nr. 3. Som anført af Landbrug & Fødevarer, vil ammoniakreguleringen indgå i opfølgningen på Naturpakken.

På baggrund af Landbrug & Fødevarers ønske om, at ikke alene minivådområder, men også vådområder nævnes eksplicit i § 35, stk. 5, er bestemmelsen justeret. Det fremgår herefter bl.a., at det i relation til vurderingen af kvælstofbidrag til kategori 3-natur fra andre kilder indgår, om der er tale om et minivådområde eller et vådområde, som er udlagt med henblik på kvælstoffjernelse fra landbrugsjord.

- *Særligt om landskab, erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, beplantning m.v.*

Agri Nord finder det svært at fortolke, hvad der ligger i "en særlig begrundelse for anden beliggenhed" i udkastets § 22 om opførelse af ny bebyggelse uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, og anfører, at alle i praksis helst vil bygge i samme område, som det eksisterende byggeri ligger i. Som eksempler på tilfælde, hvor man som oftest flytter bygningen væk, nævnes, belastning af ammoniak og/eller lugt og etablering af nye anlæg ud fra en vurdering af området i forhold til efterfølgende udvikling. Efter Agri Nord's opfattelse lægger bemærkningerne i høringsbrevet ikke op til, at man kan inddrage hensynet til muligheden for efterfølgende udvidelser m.v. af husdyrbruget. Agri Nord ønsker derfor, at dette hensyn kommer til at fremgå af en kommende vejledning.

KL finder udkastet til § 22, stk. 1, vanskelig at administrere efter. Ud fra en ordlydstolkning alene skal der foreligge en særlig begrundelse. Særlige begrundelser kan med stor sikkerhed afvige fra en mere traditionel tolkning, baseret på planlovens intentioner. Der er derfor stor risiko for, at bestemmelsen vil skulle igennem et længere afprøvningsforløb i kommunerne og klagenævnet. KL finder § 22, stk. 2, om placering af gyllebeholdere er uklar, herunder om det er en videreførelse af praksis, eller en lempelse og mere generel tilladelse til placering af gylleanlæg uden tilknytning til for eksempel bebyggelsesarealer, og om hensynene skal være mere "væsentlige" end blot, at landzonen som udgangspunkt skal friholdes for spredt bebyggelse.

KL bemærker til § 35, stk. 1, nr. 6, at det bør være muligt at stille vilkår om f.eks. afskærmende

beplantning også i tilfælde hvor byggeriet placeres i tilknytning til eksisterende byggeri, hvis den landskabelige vurdering viser behov herfor.

Landbrug & Fødevarer anser reglen i udkastets § 33, stk. 3, om, at kommunalbestyrelsen altid skal vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt, for at være en ny regel, idet dette spørgsmål tidligere alene indgik implicit i husdyrlovens § 22 (som ophæves med ændringsloven). Bestemmelsen i udkastet ønskes udtaget.

Landbrug & Fødevarer ønsker det desuden tydeliggjort, at et hegn om en hønsegård eller om udearealer til svin ikke er bebyggelse, således at der ikke generelt kan stilles krav om afskærmende beplantning hele vejen rundt om hegnet.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Til det af Landbrug & Fødevarer anførte om udkastets § 33, stk. 3, om erhvervsmæssig nødvendighed bemærkes, at reglen indebærer, at det i dag skal indgå i kommunalbestyrelsens vurdering ved ansøgninger, der indebærer opførelse af ny bebyggelse, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Kriteriet er relativt centralt i den gældende regulering, dels via husdyrbruglovens § 22, dels som kriterium for anvendelse af visse anmeldeordninger. Miljøstyrelsen anser det for et relevant kriterium at fastholde, fordi den forholdsvis vide adgang til at opføre bebyggelse efter husdyrbrugloven som fremhævet af KL må ses i sammenhæng med planlovens landzonebestemmelser og den heri bagvedliggende forsætning om at forbeholde landzonen til jordbrugerehvervene.

Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi erhvervet som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften. Kriteriet forventes derfor primært at have betydning i relation til mere hobbybetonet virksomhed, eller byggeri, der er så omfattende, at det bliver industrilignende. Med stipladsmodellen vil hobbybrug i højere grad end i dag kunne blive omfattet af husdyrbrugloven, idet det afgørende er det produktionsareal, der søges om, og ikke størrelsen på det dyrehold, man faktisk ønsker at holde. Det forhold, at en ejendom med et husdyrbrug konkret ikke er landbrugsnoteret, og/eller at byggeriet konkret vurderes at gå ud over det erhvervsmæssigt nødvendige, bør således indgå i kommunalbestyrelsens vurdering af det ansøgte.

For så vidt angår bemærkningerne til udkastets § 22, bemærker Miljøstyrelsen, at det følger af praksis om husdyrbruglovens § 22, at der skal være en særlig begrundelse for at tillade, at ny bebyggelse opføres uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer. Miljøstyrelsen har derfor fundet anledning til at kodificere kriteriet. Dermed understreges udgangspunktet om, at ny bebyggelse skal opføres i tilknytning til eksisterende bebyggelsesarealer. Miljøstyrelsen har noteret sig behovet for vejledning, herunder ønsket fra Agri Nord.

For vidt angår KL's bemærkning om mulighed for vilkårsstillelse bemærkes, at kommunalbestyrelsen kan stille vilkår om f.eks. beplantning omkring bebyggelse, der ligger i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1. Efter udkastets § 35, stk. 1, nr. 6, skal der fastsættes vilkår til varetagelse af de landskabelige værdier, hvis ny bebyggelse opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Det bemærkes til det af KL anførte om gyllebeholdere, at reglen i § 22 indeholder princippet for placering af bebyggelse omfattet af godkendelser og tilladelser, og at det er hensigten at videreføre den gældende regulering og praksis for fritliggende gyllebeholdere. Bestemmelsen i § 22, stk. 2, skal således ses i sammenhæng med udkastets § 35, stk. 1, nr. 7, hvorefter der skal stilles vilkår om afskærmende

beplantning og nedrivning af anlægget, når det ikke længere er nødvendigt for driften. Dette findes indholdsmæssigt at svare til den gældende bestemmelse i husdyrbruglovens § 27, stk. 2, (og planlovens § 36, stk. 2).

Til Landbrug & Fødevarers bemærkning om hønsegårde bemærkes, at hegn efter Miljøstyrelsens opfattelse som udgangspunkt ikke vil være bebyggelse.

Bemærkningerne har givet anledning til enkelte mindre præciseringer i forhold til udkastet. Miljøstyrelsen har bl.a. præciseret, at princippet om opførelse af bebyggelse i tilknytning til eksisterende ikke er en umiddelbar ret, men et princip, der knytter sig til kommunalbestyrelsens vurdering og afgørelse, herunder er der indsat en henvisning fra § 22 til § 35, stk. 1, for så vidt angår vilkår om fritliggende gyllebeholdere.

- *Krav til indretning og drift af anvendt teknologi*

Bæredygtigt Landbrug anfører, at enhver teknologi, der virker, bør kunne lægges til grund i forbindelse med ansøgningen. Det bør ikke være en betingelse, at Miljøstyrelsen skal fastlægge, hvad der faktisk gælder, endsiige give en meddelelse i forbindelse med ansøgningen. Betingelserne herom bør bortflade. Det er kommunen, der skal vurdere og træffe afgørelse, og det må være op til kommunen at fastlægge, om de vil acceptere en given teknologi.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I forbindelse med valg af miljøteknologi og tilhørende krav til indretning og drift af denne, er det ud fra et miljøbeskyttelsesmæssigt hensyn, og for at sikre en vis investeringssikkerhed for husdyrbruget, essentielt at sikre, at teknologierne har en retvisende effekt. Dette sikres ved at vælge teknologier, der allerede er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste og er veldokumenterede i forhold til miljøeffekt, driftssikkerhed og økonomi. Ønskes andre teknologier anvendt, kræves en konkret vurdering af teknologiens miljøeffekt fra Miljøstyrelsens udvalg for effektiv landbrugsteknologi (MELT).

- *Krav om anvendelse af fasefordring, fytase m.v. på IE-husdyrbrug (udkastets § 36)*

Hedensted Kommune mener, at det bør præciseres, at kravet alene omhandler fosfor i foderet og ikke råprotein.

KL spørger, om kravene (om bl.a. fytase) er en mulighed ved økologi.

Landbrug & Fødevarer finder ikke, at formuleringen af reglen om fytase er i overensstemmelse med BAT-konklusionerne. Det bør således fremgå, at der er frit valg mellem de tre nævnte teknikker. Fytase er således ikke kun en mulighed ved brug af varmebehandlet foder.

Ydermere finder Landbrug & Fødevarer, at det bør fremgå, at fytase ikke finder anvendelse i tilfælde af økologisk produktion, da dette ikke er i overensstemmelse med økologi-reglerne.

Økologisk Landsforening finder det uklart, om kravet for visse IE-husdyrbrug om at tilsætte fytase til foderet eller at anvende foder, der ikke har været varmebehandlet, samt fasefodre også omfatter økologiske producenter. Det fremhæves herved, at økologer ikke må tilsætte fytase til foderet, og det er ikke realistisk, at alle økologiske IE-husdyrbrug bliver hjemmeblandere, hvilket i dag er det eneste alternativ til varmebehandlet foder. Økologisk Landsforening stiller sig uforstående over for, at der indsættes et fosforkrav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Fosforbelastningen reguleres af gødningsreglerne via fosforregnskabet. Det må være muligt for et landbrug at overholde fosforreglerne ved at bytte gødning med en anden producent, f.eks. bytte svinegylle med kvæggylle.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I forhold til udkastet § 36 omhandler det alene krav om fosfor i foderet for visse IE-husdyrbrug. Som Landbrug & Fødevarer skriver, er der frit valg mellem anvendelse af fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller fytase for at reducere udskillelse af fosfor, også ved anvendelse af ikke varmebehandlet foder, jf. BAT-konklusionerne. I forhold til bemærkningerne omkring den økologiske produktion, er der således alternativer til anvendelse af fytase.

Kravene i § 36 skal ses i relation til maksimal udskillelse af fosfor pr. stiplads beskrevet i BAT-konklusionernes BAT 4, og vedrører for så vidt ikke gødningsreglernes fosforregnskab.

Reglen er i anledning af bemærkningerne justeret.

- Øvrige bemærkninger til udkastets kapitel 5

Hedensted Kommune spørger til udkastets § 35, stk. 1, nr. 10, om vilkår og krav til indberetning af emissioner for så vidt angår IE-husdyrbrug – hvordan indberetningen foretages, og hvem der skal kontrollere, at det sker.

Hedensted Kommune bemærker desuden, at kommunen ikke bør skulle foretage beregninger. IT-ansøgningssystemet bør være pålideligt og kunne danne grundlag for godkendelserne. Det er ikke en opgave for kommunen at foretage beregningerne. Evt. supplerende beregninger foretages af ansøger eller dennes konsulent og indsendes til kommunen til vurdering.

KL bemærker, jf. § 35, stk. 1, nr. 2, at håndtering og opbevaring af husdyrgødning, herunder angivelse af opbevaringskapacitet, reguleres i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og er i tvivl om, hvordan gødningsproduktion og opbevaringskapacitet beregnes, når reguleringen ændres fra antal dyr til stipladser.

KL finder, jf. § 35, stk. 1, nr. 3, at det kan være relevant med vilkår til ammoniakreducerende virkemidler, hvis husdyrbruget netop anvender virkemidler til at komme under 750 kg NH₃/år og dermed undgår krav til BAT.

KL finder vedr. § 38, at det kan være fornuftigt at have en konkret regel om rengøring af arealer, der ikke indgår i produktionsarealer, men at det i praksis vil være vanskeligt at kontrollere.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår Hedensted Kommunes bemærkninger om indberetning af oplysninger om emissioner bemærkes, at der er tale om en uændret videreførelse af reglen i den eksisterende bekendtgørelse § 13, stk. 1, nr. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen sætter vilkår herom. Vilkårets overholdelse kontrolleres af kommunen ligesom øvrige vilkår.

Til Hedensted Kommunes kommentar om beregning af emissioner bemærkes, at dette sker i it-systemet til brug for indberetningen.

Til KL's spørgsmål om, hvordan gødningsproduktion og opbevaringskapacitet beregnes, oplyser Miljøstyrelsen, at dette fortsat skal beregnes, på samme måde som det bliver beregnet i dag. Forholdet er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, men det er korrekt, at der normalt vil være behov for at få foretaget en beregning heraf i forbindelse med en udvidelse eller ændring af et husdyrbrug.

For så vidt angår vilkår om ansøgte virkemidler bemærkes, at kommunalbestyrelsen ikke er afskåret fra at stille vilkår herom, jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 1. Opregningen i § 35, stk. 1, er ikke udtømmende, men omfatter nogle særlige forhold, som kommunalbestyrelsen skal fastsætte vilkår om i alle tilfælde, hvor det følger af bestemmelsen. Det vil afhænge af kommunalbestyrelsens vurdering efter § 33, herunder af de der opregnede miljøpåvirkninger, hvilke vilkår der skal stilles i en konkret afgørelse.

På baggrund af bemærkningerne er § 35 justeret og præciseret i forhold til høringsversionen, således at det eksplicit fremgår, at der er forhold, der ikke kan stilles vilkår om, ligesom det er præciseret, at der gælder særlige krav til vilkår i godkendelser af IE-husdyrbrug.

7. Revurdering af afgørelser

Landbrug & Fødevarer anfører, at kravet om, at det ved revurderingen skal sikres, at totaldepositionskravene overholdes, er udtryk for en skærpelse, idet der i dag alene stilles krav om opfyldelse af BAT og gives en eventuel frist for opfyldelse af totaldepositionskravene. Bestemmelsen ønskes revideret.

Landbrug & Fødevarer anfører endvidere, at reglen i § 39, stk. 2, sidste pkt., går for vidt, idet der alene skal ske revurdering af ikke IE-brug, så langt som totaldepositionskravet gør det nødvendigt.

Landbrug & Fødevarer ønsker endvidere ikke, at der i oplysningsreglen i § 40, stk. 1, refereres til beskyttelsesniveauerne.

Flere kommuner har gjort opmærksom på, at der ikke ses at være en regel om, hvilken frist der gælder for revurdering af IE-brug efter offentliggørelsen af BAT-konklusioner.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår Landbrug & Fødevarers synspunkt om revurderingens omfang i dag skal det bemærkes, at det ikke er korrekt, at der i dag alene sættes en frist. Det undersøges i praksis, om totaldepositionskravet kan overholdes ved et proportionalt krav om teknologi, der godt kan række ud over BAT-kravet. Hvis dette ikke kan ske, gives en frist. Den foreslåede regel i § 39, stk. 1 og stk. 7, svarer til denne retstilstand.

Hvad angår bemærkningen om revurdering af ikke IE-brug bemærkes, at det følger af henvisningen fra § 39, stk. 2, til § 39, stk. 7, at der alene skal ske en revurdering, så langt som totaldepositionskravet gør det nødvendigt. Det følger af, at der i § 39, stk. 7, specifikt alene henvises til §§ 25-26, dvs. totaldepositionskravene, og ikke til BAT-kravene i §§ 24 og 34. Herved skal disse brug ikke overholde BAT-kravene generelt, men alene overholde totaldepositionskravet, herunder ved anvendelse af BAT. Ligeledes fremgår det, at det er muligt at få en frist. Der ses ikke at være behov for præcisering af reglerne.

Med henvisningen til beskyttelsesniveauerne i § 40, stk. 1, sigtes der alene til, at kommunalbestyrelsen skal modtage oplysninger fra ansøger, der sætter kommunalbestyrelsen i stand til at vurdere, om beskyttelsesniveauer overholdes. I denne sammenhæng betyder "beskyttelsesniveauer" navnlig de ammoniakreduktionskrav, som skal overholdes via BAT-kravene i § 24, jf. bilag 3, og evt. totaldepositionskravene, såfremt der er nærliggende kategori 1- eller kategori 2-natur. Omtalen af beskyttelsesniveauerne ses herved at være relevant.

Miljøstyrelsen har indsat en fristregel i § 39, stk. 4, af hensyn til IE-direktivets regel om, at alle IE-brug skal overholde BAT-konklusioner senest 4 år efter, at konklusionen er offentliggjort. Denne regel var ved en fejl faldet ud af det udkast, der var i høring.

8. Tidsbegrænsning

Landbrug & Fødevarer ønsker, at det af vejledning fremgår, hvornår der kan ske tidsbegrænsning.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Denne regel vil blive nærmere omtalt i en kommende vejledning.

9. Biaktiviteter og samtidighed i afgørelser

KL bemærker til § 46, at kravet om samtidighed (som ikke er nyt) i vurdering og afgørelser vedr. biaktiviteter, grundet de nye skarpe krav med hensyn til sagsbehandlingstid, potentielt fremstår unødigt ressourcekrævende for kommunerne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Reglen i udkastet om biaktiviteter er en videreførelse af en gældende bestemmelse. Kravet skal ses i sammenhæng med lovens § 68 og forpligtelser efter VVM-direktivet og IE-direktivet. Miljøstyrelsen har i anledning af høringssvaret revideret og forenklet bestemmelsen, således at den indeholder et overordnet krav om samtidighed i tilfælde, hvor der i tilknytning til ansøgninger om godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven, samtidig ansøges om godkendelse af andre aktiviteter. Miljøstyrelsen har i forlængelse heraf også justeret udkastets § 5, som er omtalt ovenfor.

10. Helt eller delvist bortfald af afgørelser

Landbrug & Fødevarer anfører, at der mangler hjemmel til, at de nye regler også gælder for afgørelser, der er meddelt efter anmeldelse i medfør af de gældende anmeldeordninger i husdyrgodkendelsens kap. 7.

Landbrug & Fødevarer anfører endvidere, at det bør præciseres, at den nye udnyttelsesfrist på 6 år også er gældende for miljøgodkendelser, hvor ibrugtagningen er påbegyndt inden 1. august 2017, og den nuværende frist på normalt 1 år til færdiggørelse ikke er overskredet.

Landbrug & Fødevarer ønsker, at det præciseres, at tilsynsmyndigheden skal foretage et tilsyn med henblik på at konstatere, om det tilladte rent faktisk er gennemført.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er korrekt, at en sådan hjemmel mangler. Den er nu indsat i § 48, stk. 3, og § 49, stk. 3.

Hvad angår situationen, hvor ibrugtagningen er påbegyndt bemærkes, at den nye regel om udnyttelsesfristen gælder for tilladelser og godkendelser meddelt efter §§ 10-12 i hidtil gældende lov, i det omfang tilladelsen ikke er bortfaldet pr. 1. august 2017 efter hidtil gældende regler. Dette er blevet præciseret i bestemmelsen i § 48.

Hvad angår synspunktet om tilsyn bemærkes, at det vil komme an på de konkrete omstændigheder, om der vil være behov for et tilsyn. Det bør efter Miljøstyrelsens opfattelse være op til kommunalbestyrelsen at tage konkret stilling til dette.

11. Miljøledelse

Landbrug & Fødevarer ønsker, at det præciseres, at det ikke er op til kommunen at stille krav til miljøledelsessystemet eller at godkende det, idet forpligtelserne fremgår af den generelle regel i bekendtgørelsen.

Endvidere har flere kommuner peget på, at der mangler en overgangsregel, der tager stilling til fra hvilket tidspunkt, IE-brug skal overholde krav om et miljøledelsessystem.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er korrekt, at reglen om et miljøledelsessystem indebærer, at der ikke skal sættes vilkår i godkendelsen om dette. Dette er præciseret ved, at henvisningen til § 61 er slettet i § 39, stk. 1.

Miljøstyrelsen er endvidere enig i, at der mangler en præcisering af, fra hvilket tidspunkt de generelle regler om miljøledelse skal gælde. Miljøstyrelsen har derfor indsat en regel om, at kravet om miljøledelsessystem skal være opfyldt senest 4 år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende. Får husdyrbruget en afgørelse om etablering, udvidelse eller ændring efter § 16 a, stk. 2 eller stk. 4 forud for dette tidspunkt, skal reglen dog overholdes på dette tidspunkt.

12. Administrative bestemmelser

KL og Landbrug & Fødevarer bemærker, at formuleringen af reglen om, at nabokommunerne skal høres, når der er arealer beliggende i flere kommuner, ikke er ajourført i lyset af, at arealerne ikke lænere reguleres sammen med anlægget.

Landbrug & Fødevarer finder, at reglerne om grænseoverskridende indvirkninger på miljøet som udgangspunkt må anses for unødvendige, da udgangspunktet for tilladelse/godkendelse af ethvert husdyrbrug er, at det ikke medfører væsentlig virkning på miljøet – heller ikke i udlandet.

KL bemærker vedrørende udkastets § 64, at selvom reglerne tilpasses, herunder at der etableres klare regler for, hvornår en ansøgning er fuldstændig, og at sagsbehandlingstiden nulstilles, såfremt der foretages væsentlige ændringer i en ansøgning, samt at syv-dages reglen afskaffes, vil det kræve væsentlige ekstra ressourcer at sikre overholdelse af 90-dages reglen.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har i anledning af høringssvarene foretaget en række justeringer, præciseringer og uddybninger af de administrative bestemmelser, herunder af hensyn til overholdelse af VVM-direktivet og IE-direktivet.

Miljøstyrelsen kan bekræfte det af KL og Landbrug & Fødevarer anførte om, at reglen i udkastet om høring af nabokommuner vedrører arealerne og derfor ikke burde have fremgået af udkastet. Miljøstyrelsen har ladet reglen udgå af den endelige version af bekendtgørelsen

Reglerne om grænseoverskridende virkninger følger af krav i VVM-direktivet og IE-direktivet. Miljøstyrelsen er ikke umiddelbart bekendt med konkrete tilfælde, hvor et husdyrbrug har givet anledning til grænseoverskridende virkninger og vurderer ikke, at reglen vil få stor praktisk betydning.

Til det af KL anførte om sagsbehandlingstiden bemærkes, at kravet om, at kommunalbestyrelsen senest 3 uger efter modtagelsen af en ufuldstændig ansøgning skal oplyse ansøgeren om, hvilke oplysninger, der mangler, skal understøtte kravet om, at den samlede sagsbehandlingstid efter VVM-direktivet i visse tilfælde ikke må overstige 90 dage. Hvad angår synspunkterne om ressourcebehovet i

kommunerne skal Miljøstyrelsen henviser til, at dette spørgsmål indgår i den særskilte sag om de økonomiske og administrative konsekvenser for kommunerne.

- Ændring af bilag (udkastets § 76)

Landbrug & Fødevarer finder det principielt betænkeligt, at ændringer med stor praktisk betydning kan træffes uden høring og inddragelse af ministeren. Enhver ændring af bilagenes indhold f.eks. emissionsfaktorer, BAT-niveauer eller standardvilkår i bilag 4 bør alene ske efter grundig inddragelse af relevante interessenter, herunder Landbrug & Fødevarer, og efter offentlig høring.

DN finder, at det bør fastlægges, på hvilket grundlag Miljøstyrelsen kan foretage ændringer i bekendtgørelsens bilag.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Bestemmelsen i høringsudkastet om, at Miljøstyrelsen kan ændre bekendtgørelsens bilag er en videreførelse af en tilsvarende bestemmelse i den gældende bekendtgørelses § 47.

Miljøstyrelsen er enig i, at bestemmelsens rækkevidde og formål ikke fremstår klart og entydigt. Miljøstyrelsen har på den baggrund ladet bestemmelsen udgå i den endelige version af bekendtgørelsen. Ligeledes er en tilsvarende bestemmelse i husdyrgødningsbekendtgørelsen udgået i den endelige version.

- Øvrigt

KL foreslår, at udkastets § 72 omformuleres til, at ”kommunalbestyrelsen skal sikre en funktionel opdeling af kompetencerne”, eller at det beskrives, hvem der skal behandle ansøgningen, hvis kommunalbestyrelsen selv er ansøger.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Bestemmelsen skal ses i lyset, at det følger af det ændrede VVM-direktivet fra 2014, at medlemsstaterne skal sikre, at de kompetente myndigheder udfører de opgaver, der følger af VVM-direktivet, på objektiv vis og ikke befinder sig i en situation, der giver anledning til en interessekonflikt. Kravet må i øvrigt ses i sammenhæng med de almindelige forvaltningsretlige principper om myndighedshabilitet. Miljøstyrelsen har i anledning af høringssvaret fra KL justeret bestemmelsen. Herefter gælder, at såfremt det er en kommunalbestyrelse, der er anmelder eller ansøger om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug må denne kommunalbestyrelse ikke behandle ansøgningen eller anmeldelsen og træffe afgørelse herom, medmindre den har sikret en funktionel opdeling af sine kompetencer.

13. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Det er Finans Danmarks opfattelse, at ansøgningstidspunktet er afgørende for, hvorvidt ansøgningen skal godkendes efter eksisterende regelsæt eller efter det kommende regelsæt, der forventes at træde i kraft i august 2017.

Flere høringsparter har for så vidt angår overgangsreglen i §§ 76 og 82 gjort opmærksom på, at der henvises til en udgået anmeldeordning vedr. arealer, og finder det uklart, hvilke regler der henvises til

Vesthimmerlands Kommune savner overgangsbestemmelser for så vidt angår igangværende revurderinger af IE-husdyrbrug – inkl. de revurderingsafgørelser, der ligger i klagenævnet i dag.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Ansøgninger om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i den hidtil gældende lov, der ikke er færdigbehandlet af kommunen inden den 1. august 2017, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Det er reguleret i loven, jf. § 10 i ændringslovens overgangsbestemmelser. Dog skal kommunen ikke fastsætte arealvilkår efter den 2. marts 2017, da disse er bortfaldet i forbindelse med tilladelser og godkendelser.

Anmeldelser efter de hidtil gældende regler, der er modtaget af kommunen inden den 1. august 2017, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler. Anmeldelser, der modtages den 1. august eller senere behandles efter de nye regler.

Miljøstyrelsen har justeret overgangsreglerne, bl.a. m.h.t. høringsudkastets §§ 76 og 82, således at der ikke henvises til den udgåede anmeldelsesordning vedr. udskiftning af udbringningsarealer.

Revurderingssager behandles efter de regler, der gælder på det tidspunkt, hvor revurderingen afsluttes. Dvs. at revurderingssager, der ikke er afsluttet før 1. august 2017, færdigbehandles efter de nye regler.

Miljøstyrelsen har suppleret overgangsreglerne med en bestemmelse angående de klagesager, der knytter sig til revurderingssager, der er afgjort før 1. august 2017. Herefter skal disse klagesager færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

14. Bilag 1

- Bilag 1, pkt. A

KL bemærker, at der mangler oplysninger om ejer af ejendommen (hvis ejer og driftsherre er forskellige).

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen er enig i, at det er en relevant oplysning for kommunen at vide, hvem ejeren af ejendommen er, hvis ansøgeren ikke er ejer. Miljøstyrelsen har justeret bilag 1, pkt. A, herunder tilføjet oplysningskrav for så vidt angår ejere, der ikke er ansøgere.

- Bilag 1, pkt. B

KL bemærker til udkastet til litra a, at der umiddelbart mangler oplysninger om afløbsplan, medmindre det ligger under konstruktions- og plantegninger.

KL finder det endvidere uklart, hvad der menes med øvrig genepåvirkning i udkastet til litra g, herunder om det er støj, transport, støv, fluer og skadedyr. I den nuværende bekendtgørelse er dette mere udspecificeret, og det er dermed nemmere at vurdere, om der er tale om en fuldstændig ansøgning.

Landbrug & Fødevarer bemærker til udkastet til litra a, at krav om oplysning om indretning af produktionsareal, staldsystem og dyretype alt er anført i ental. Hvis man f.eks. vil indrette et større dybstrøelsesareal i en kvægstald til højdrægtige køer eller nykælvere, så vil det være formålstjenligt, at der stod "staldsystemer" så det sikres, at man kan have flere staldsystemer i samme anlæg. Tilsvarende kunne gælde dyretype, som også bør være i flertal.

Landbrug og Fødevarer antager endvidere, at der med "øvrig forurening og genepåvirkninger fra husdyrbruget" i litra g, menes støv og støj.

I relation til vilkårsfastsættelsen i § 35 ser der ifølge KL ud til at mangle oplysninger vedrørende gødningsproduktion og størrelsen af opbevaringsanlæg, driftsforstyrrelser, landskab herunder beplantning, indsigt, bygningshøjder og lignende.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Til KL og Landbrug og Fødevarers synspunkter om de specifikke typer af oplysninger bemærkes, at der i udkastet opereres med relativt brede grupperinger af oplysninger. Det vil blive nærmere specificeret i it-systemet og vejledning, hvilke oplysninger der kan indgå i den konkrete ansøgning. Det bemærkes endvidere, at det rent sprogligt ikke ses at være nødvendigt at operere med flertal for at sikre, at der kan ansøges om flere stalde m.v.

Miljøstyrelsen har dog i øvrigt i anledning af bemærkningerne foretaget præciseringer af bilaget.

- Bilag 1, pkt. C

KL ønsker oplyst, om IE-husdyrbrug også kun skal redegøre for den bedste tilgængelige teknik i relation til ammoniakfordampning under pkt. B, og om der ikke også bør redegøres for BAT i relation til management, vand- og energiforbrug osv.

Miljøstyrelsens bemærkninger

IE-husdyrbrug skal leve op til BAT generelt, ikke kun BAT-kravet for ammoniakemission, som også omfatter andre husdyrbrug end IE-husdyrbrug. Miljøstyrelsen har på baggrund af høringssvaret fra KL justeret oplysningskravene for IE-husdyrbrug, herunder tilføjet oplysningskrav for så vidt angår BAT-redegørelse for andre forhold til ammoniak i bilag 1, pkt. C.

- Bilag 1, pkt. D

Landbrug & Fødevarer forstår formuleringen "Kravene er integreret" således, at de oplysninger, der gives via www.husdyrgodkendelse.dk, er tilstrækkelige til at besvare oplysningskravet i pkt. B og D og spørger, om der er forskel på miljøkonsekvensrapport og miljøkonsekvensvurderingsrapport.

Miljøstyrelsens bemærkninger

It-systemets er indrettet således, at ansøgning, miljøkonsekvensrapport, beregninger m.v. kan udarbejdes samlet. It-systemet understøtter dermed udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten. Det bemærkes dog hertil, at der til enhver tid vil være et samspil imellem bekendtgørelsens oplysningskrav, it-systemets indretning og kommunalbestyrelsens generelle pligt til at sikre sagen ud fra ansøgers oplysninger tilstrækkeligt oplyst m.v. Der er ikke forskel på miljøkonsekvensvurderingsrapport og miljøkonsekvensrapport. Miljøkonsekvensvurderingsrapport er det ord, der anvendes i VVM-direktivet. I bekendtgørelsen er der generelt anvendt den korte form, miljøkonsekvensrapport. På baggrund af bemærkningerne er det ensrettet i bekendtgørelsen.

15. Bilag 3

- Bilag 3, pkt. A, tabel 1

Dansk Pelsdyravlerforening bemærker, at emissionsfaktoren for mink kan reduceres med 1,5 % for hver cm redebredde er større end 28 cm, dog maksimalt 36 cm, svarende til en samlet reduktion på 12 %. Dette er ifølge Dansk Pelsdyravlerforening en ubegrundet begrænsning i forhold til den gældende regulering, hvor emissionsfaktoren kan reduceres ved en redebredde op til 40 cm. Begrænsningen fjerner noget af motivationen for at opsætte render, der er bredere end 36 cm, som alt andet lige opsamler mere gødning.

Landbrug & Fødevarer mener, at der er et problem med den generelle betegnelse ”kvier og stude”. De står under malkekøer og har malkekøernes emission. Men det betyder, at det også gælder ammekobesætningernes kvier og stude. Det er ikke meningen og er yderst uhensigtsmæssigt. Det bør derfor specificeres, at emissionstallene gælder for henholdsvis ”Malkekøer med tilhørende kvier og stude” samt ”Ammekøer med tilhørende kvier og stude”.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Det er rigtigt, som Dansk Pelsdyravlerforening bemærker, at der i dag i it-ansøgningssystemet er indlagt en fast effekt på 0,025 kg N pr. cm. Effekten vil i realiteten aftage med øget bredde. Ifølge Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning (tilgængelig på www.mst.dk) vil miljøeffekten af øget rendefbredde blive overvurderet, hvis der indtastes en bredde på over 40 cm. Miljøstyrelsen har på den baggrund ændret noten til bilag A, tabel 1, således at det fremgår, at emissionsfaktoren for mink reduceres med 1,5 % for hver cm rendefbredde større end 28 cm, dog maksimalt 40 cm, svarende til 18 % reduktion.

For så vidt angår det af Landbrug & Fødevarer anførte bemærkes, at kvier og stude altid har haft samme norm, hvilket er korrekt på det nuværende faglige grundlag. Der er derfor ikke fagligt grundlag for at lave et separat datasæt for kvier fra ammekøer, som adskiller sig fra datasættet for kvier fra malkekøer. Ønskes fleksibilitet i en ammekobesætning til at have både kvier og ammekøer i et staldafsnit, kan der vælges en fleksgruppe, som tager højde for dette. Dette vil give en lidt større emission, end hvis ansøgningen begrænses til, at der kun må være ammekøer. Det vil dog meget sjældent være et problem i forhold til BAT, da der ikke gælder et BAT krav i dybstrøelsesstalde.

- Bilag 3, pkt. A, afsnit 1.2.2 (emissionsfaktorer for opbevaring af fast gødning m.v.)

KL finder, at det er en svaghed ved ammoniakberegningemetodikken, at en stor møddingplads, hvorved tilstrækkelig opbevaringskapacitet sikres, vil medføre en beregnet høj værdi, og dermed uønsket stor fordampning. I praksis kan dette belønne uhensigtsmæssig adfærd, som for eksempel at spekulere i uforholdsmæssigt små møddinger, eller udlægning i markstakke.

Økologisk Landsforening bemærker, at emissionsfaktoren for opbevaring af fast husdyrgødning på møddingplads for dybstrøelse fra svin er meget høj sammenlignet med kvæg. Økologisk Landsforening stiller sig kritisk og uforstående over for denne forskel, når det handler om økologiske svin. Dybstrøelse fra økologiske svin er betydelig mere halmrig, end den er fra konventionelle svin, og halmen binder kvælstof, hvorfor man efterspørger grundlaget for så høj en emissionsfaktor til dybstrøelse fra økologiske svin.

Miljøstyrelsens bemærkninger

For så vidt angår bemærkningen fra KL bemærkes, at den faglighed, som reguleringen bygger på, begrundes, at der lægges vægt på overfladerne m.v.. Miljøstyrelsen finder, at det er fagligt nødvendigt at beregne emissionerne fra gødningsopbevaringsanlæg ud fra overflade og grundplan.

I forhold til Økologisk Landsforenings bemærkning om grundlaget for emissionsfaktoren for fast husdyrgødning kan henvises til baggrundsrapporten ”Fra produktionsbaseret til arealbaseret emissionsberegning” del 2 fra Aarhus Universitet afsnit 1.8 ”nye emissionsfaktorer gødningslagre” samt efterfølgende tabel 1-42. Som det fremgår af rapporten er udgangspunktet den nuværende viden og vurdering af ammoniaktabet fra fast husdyrgødning. En lang række forhold påvirker sandsynligvis det reelle tab, såsom tilførslen af halm, fodringspraksis, overdækningspraksis, komposteringsgrad, luftindhold i stakken, opbevaringstid osv. Det er ikke muligt med den nuværende viden nærmere at fastlægge emissionen for økologer på en anden måde end for anden fast husdyrgødning.

- Bilag 3, pkt. A, afsnit 2, herunder tabel 4 (BAT-emissionsfaktorer m.v.)

Agri Nord og Vesthimmerlands Kommune anfører, at udkastets bilag 3, tabel 4, bør ændres for så vidt angår kvæg, fordi der fremover blot vil være to teknologier, skrabere og forsuring, som kan anvendes for at reducere ammoniakfordampningen fra kvægstalde ud over anvendelse af det gulvsystem, som giver den laveste fordampning. Fodring og direkte udbringning af dybstrøelse vil ikke fremover kunne anvendes, og teltoverdækning af gyllebeholdere vil ikke være proportionalt, for så vidt angår kvægstalde med sand i sengebåse. Agri Nord nævner desuden, at der for økologiske produktioner blot vil være én teknologi, da disse ikke må anvende syre og derfor ikke kan benytte forsuringsanlæg.

Landbrug & Fødevarer er blevet opmærksom på, at de BAT-niveauer, der er angivet i tabel 4, på tre punkter udgør en skærpelse af reguleringen sammenlignet med i dag. Dette er ikke i overensstemmelse med lovens intention om et uændret beskyttelsesniveau og bør efter Landbrug & Fødevarers mening rettes hurtigst muligt.

For det første indeholder tabellen ikke et særskilt BAT-niveau for økologiske malkekøer. Dermed vil de økologiske malkekøer (inkl. kvier og stude) være i samme kategori som konventionelle malkekøer og få samme BAT-krav. Det betyder en markant skærpelse ift. nuværende regulering, hvor økologisk produktion er fritaget for BAT-krav, hvilket ikke er acceptabelt.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at økologisk malkekvæg skal fritages for BAT-krav i tabel 4, således at BAT-niveauet sættes lig standardemissionen i tabel 1. En eventuel opdatering af BAT-niveauet på baggrund af en proportionalitetsvurdering kan ske i sammenhæng med den kommende revision af BAT-niveauerne, som skal foretages inden længe.

For det andet er en tilsvarende situation gældende for økologiske slagtekyllinger. For alle typer slagtekyllinger er der fastsat et BAT niveau, som svarer til omkring 22 % reduktion i forhold til standardemissionen i bilag 3, tabel 1. Ifølge Miljøstyrelsens Teknologiliste er der teknologi til rådighed (varmeveksler), med en anerkendt reduktionseffekt på 30 %. Denne teknologi er imidlertid kun testet i konventionelle slagtekyllingestalde, og det kan ikke forventes, at effekten umiddelbart kan overføres til delvis åbne stalde som økologiske slagtekyllingehuse. Der vil sandsynligvis også være tale om, at teknologien bliver uforholdsmæssig dyr i en økologisk slagtekyllingestald, som i gennemsnit er betydeligt mindre end en konventionel stald. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at der ikke skal fastsættes BAT krav for økologiske kyllingestalde og skrabekyllingestalde, men at BAT niveauet sættes lig standardemissionen i tabel 1.

For det tredje er BAT niveau 2 på 0,59 kg N pr. m² for rene kviestalde en skærpelse i forhold til nuværende regulering, fordi der ikke tidligere har været progressivt BAT-krav på kvier. Såfremt Miljøstyrelsen finder, at der fremadrettet er proportionale muligheder for at reducere ammoniakemission, også fra rene kviebesætninger, bør dette indgå i den kommende revision af BAT-kravene, som Landbrug & Fødevarer i øvrigt ser frem til at blive inddraget i.

Landbrug & Fødevarer anfører desuden, at overskriften om eksisterende husdyranlæg, der er godkendt og/eller lovligt etableret før 1. august 2017, bør ændres, så afgrænsningen af de omfattede eksisterende husdyranlæg også medtager husdyranlæg, der er godkendt og/eller lovligt etableret efter 1. august 2017, hvis de beror på afgørelser, der er ansøgt eller anmeldt før 1. august 2017.

Endelig mener Landbrug & Fødevarer, at teksten om beregning af BAT-krav er forholdsvis indviklet at forstå. Landbrug & Fødevarer ønsker, at der i vejledningen inkluderes en række regneeksempler, til illustration af disse beregninger. Det vil øge forståeligheden, hvis der til begrebet ”relative effekt” knyttes en angivelse af, hvad effekten er relativ i forhold til.

Økologisk Landsforening bemærker i forhold til tabel 1 og 4 i bilag 3, at der ikke er noget krav til reduktion af ammoniak for så vidt angår økologiske slagtesvin og økologiske høner. Men der er en stor skærpelse for kvæg og ligeledes en skærpelse for slagtekyllinger. Der mangler værdier for økologiske smågrise, økologiske drægtige søer og økologiske hønniker, som betyder at de får et reduktionskrav. Der er en lavere emission fra økologiske høner og for økologiske slagtekyllinger i tabellen, men forskellen til konventionelle høner og slagtekyllinger er meget lille, når man tager i betragtning, at belægningsgraden hos de økologiske dyr er meget lavere end hos de konventionelle. Tabellen mangler i øvrigt en værdi for emission fra økologiske fjerkræstalder med gødningsbånd uden etagesystemer. Svarende til at den, jf. tabellen, er lavere hos burhøns med gødningsbånd, må den også være det fra økologiske stalder med gødningsbånd uanset, om gødningsbåndet er sat i et etagesystem eller i et kummesystem.

Økologisk Landsforening mener, at den nuværende undtagelse for ammoniakreduktion og BAT skal videreføres med en eksplicit tekst. Undtagelsen skal ikke kun fremkomme ved at aflæse nogle tabelværdier, hvor økologerne kan komme i klemme på, at det rigtige staldsystem ikke fremgår. Overordnet set skal der ikke stilles BAT-krav, førend der er teknologier til rådighed, der kan bruges i økologisk produktion. Lige nu vil de eneste teknologier være overdækning af gyllebeholdere og skrabere samt til dels gulvtype, da økologer ikke kan lægge hele gulvet ud i spalter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår bemærkninger fra Agri Nord og Vesthimmerlands Kommune vedr. bilag 3, tabel 4, bemærkes, at det er korrekt, at fodringstiltag udgår som virkemiddel, indtil anden dokumentation foreligger. Anvendelse af direkte udbringning af fast gødning og dybstrøelse udgår ligeledes som virkemiddel. Det er derfor korrekt, at det ikke vil være muligt at opfylde et reduktionskrav på stalde svarende til eksisterende BAT eller de generelle ammoniakkrav, hvis anvendelse af fodringstiltag og/eller direkte udbringning er nødvendig til opfyldelse af kravene. I forhold til Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforenings bemærkning om undtagelse af den økologiske produktion for BAT, skal det bemærkes, at BAT-kravet i stipladsmodellen er en sammenlægning af de eksisterende BAT-krav og det generelle ammoniakkrav. Produktionsformer som økologi har hidtil ikke haft BAT-krav, men de har skullet leve op til det generelle ammoniakkrav om 15-30 % reduktion, svarende til de nye BAT-krav.

I forhold til Agri Nord og Vesthimmerland Kommunes kommentar om BAT-krav til kvæg, skal det dog bemærkes, at BAT niveau 1 (Bilag 3, Tabel 4) kan opfyldes ved anvendelse af bedste staldsystem (sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb, alternativt spaltegulvskraber i sengestalde med spalter (kanal og linespil), eller gylleforsuring i sengestalde med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). BAT niveau 2 for kvægstalde kan derimod ikke opfyldes med de tilgængelige virkemidler, hvorfor det bortfalder. Herved imødekommes også Landbrug & Fødevarers kommentar vedr. BAT- niveau 2 for kvier.

Bekendtgørelsens bilag 3, tabel 4, er ændret i overensstemmelse hermed.

For så vidt angår bemærkningerne fra Økologisk Landsforening er det vigtigt at være opmærksom på, at kvælstof fra økologisk produktion har samme påvirkning på omgivelserne som kvælstof fra konventionel produktion. For at opretholde beskyttelsesniveauet også fra den økologiske produktion, er det nødvendigt at regulere økologisk produktion på linje med den konventionelle. Ved fastsættelse af BAT-krav skal der dog tages højde for, at nogle teknologier ikke er mulige at anvende jf. de økologiske regelsæt, hvorfor det kan være nødvendigt at stille lempeligere BAT-krav til den økologiske produktion.

For den økologiske produktion betyder det, at progressiviteten i BAT-kravene udgår. BAT niveau 1 i Bilag 3, tabel 4, ændres som foreslået af Landbrug & Fødevarer og Økologiske Landforening for svin og

slagtekyllinger og sættes lig emissionsfaktorerne angivet i Bilag 3, Tabel 1. For økologisk kvægproduktion i nye sengestalde fastsættes BAT-kravet på et niveau svarende til BAT-kravet for eksisterende stalde (Bilag 3, Tabel 5), idet anvendelsen af bedste staldsystem eller spaltegulvsskrabere anses som værende BAT. For stalde med dybstrøelse fastholdes det foreslåede BAT niveau 1 i Bilag 3, Tabel 4, som er sat til samme værdi som emissionsfaktoren i udkastet til bekendtgørelsen.

Til Økologisk Landsforenings bemærkning om, at der mangler emissionsfaktorer for økologiske smågrise, drægtige søer og hønniker bemærkes, at dette skyldes, at emissionsfaktorerne i Bilag 3, tabel 1 er en omregning af de eksisterende normtal fra Aarhus Universitet, og de nævnte dyretyper er ikke tidligere indgået i normtallene. I det omfang der på et senere tidspunkt udarbejdes den nødvendige viden til fastlæggelse af afvigende emissionsfaktorer, vil Miljøstyrelsen indarbejde disse i bekendtgørelsen, som tilfældet har været med økologiske slagtesvin. Indtil anden viden foreligger, må emissionsfaktorerne for de konventionelle produktionsformer imidlertid anvendes for den økologiske produktion som udtryk for den bedste faglige viden.

Hvad angår det generelle ammoniakkrav for de tre nævnte produktioner bemærkes, at dette hidtil er imødekommet med fodringstiltag og direkte udbringning, og der findes ikke for nærværende andre teknologier på Teknologilisten til reduktion af ammoniak fra stalde til disse tre dyretyper. BAT-kravet for disse økologiske produktioner sættes lig emissionsfaktoren som påpeget af Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer. Der indsættes en bemærkning til tabel 4 i bilag 3, der specificerer dette.

Den lille forskel mellem de fastsatte emissionsfaktorer for økologiske høner og slagtekylling i forhold til de tilsvarende konventionelle dyretyper skyldes, trods den lavere belægningsgrad, at N-udskillelsen fra den økologiske produktion er højere pr. dyr (AU, delrapport 2, tabel 1-28 og 1-32).

Betragtningen om, at anvendelse af gødningsbånd i økologiske fjerkræstalder vil have en ammoniakreducerende effekt, også i stalde uden fler-etagesystemer, er korrekt. Som tidligere nævnt, er staldsystemer, der ikke indgår i normtalstabellerne, generelt ikke medtaget i den nye bekendtgørelse. Såfremt der er udbredte staldsystemer, der ikke indgår i bekendtgørelsen, bør der fastsættes emissionsfaktorer for disse, når den nødvendige viden foreligger, som tilfældet har været med økologiske slagtesvin.

Overskriften m.v. i bilag 3, pkt. A, nr. 2.1.2. 1 ændret i forhold til høringsversionen på baggrund af bemærkningen fra Landbrug og Fødevarer herom.

- Bilag 3, pkt. B (lugtemissionsfaktorer m.v.)

Landbrug & Fødevarer mener, svarende til kommentarerne til § 25, stk. 2 og 3, at det også i forbindelse med beregning af lugtgenæfnstand er problematisk, hvis der ikke er nogen nem adgang for ansøger til at afgøre, hvorvidt andre nærliggende husdyrbrug skal tælle med i kumulationsberegningerne eller ej.

Miljøstyrelsens bemærkninger

I dag kan ansøger heller ikke være sikker på at kende forholdene på naboejendommen, der påvirker hvorvidt der er kumulation. I den nuværende regulering kræver det kendskab til naboproduktionens lovlige størrelse for at afgøre, hvorvidt denne tæller med i kumulationen. Der findes ikke nogen central opgørelse af dette.

Miljøstyrelsen mener derfor ikke, at der er sket en væsentlig forringelse på dette område.

Miljøstyrelsen ønsker dog at forbedre muligheden for at kende til spørgsmål om kumulation på forhånd. Ud fra samme værktøj, der anvendes til kumulation i forhold til ammoniak, laves der i husdyrgodkendelse.dk et værktøj, der viser et punkt for alle ansøgninger (og enkelte tilladelser) givet siden 2007, samt emissionen. Er emissionen over 750 kg N laves der, i to separate kort, cirkler på hhv. 100 og 300 meter. Dette hjælpeværktøj forventes indarbejdet i systemet i løbet af efteråret 2017.

Både ved kumulation for hhv. ammoniak og lugt er det nødvendigt at fastsætte et centrum for eksisterende bebyggelser fra naboejendommen, der måles ud fra. Centrum kan fastsættes vægtet ud fra det, der er anmeldt til BBR. Selve emissionen kan opgøres ud fra eksisterende godkendelser. Hvor en sådan ikke findes, kan en beregning af ammoniakemissionen foretages ud fra det lovlige dyrehold, hvor emissionen fastsættes med de i AU's normtal fastsatte ammoniaktab per dyr for det pågældende staldsystem.

- Bilag 3, pkt. B, tabel 6

Landbrug & Fødevarer bemærker, at lugtberegningerne tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens lugtvejledning. I denne vejledning er emissionen fra hønniker i andre systemer end bure sat til 400 OUE pr s pr. 1.000 kg, mens emissionen fra høner i ikke-bur systemer er sat til 160 OUE pr. s pr 1.000 kg. Årsagen er historisk betinget, idet normer for lugt fra høner er blevet justeret siden den første lugtvejledning, men ikke samtidig rettet vedr. hønniker. Der er ikke foretaget målinger på emissionen fra hønniker, men der er ingen logik i, at det samme dyr kommer til at lugte væsentligt mindre af, at det går fra at være 119 dage til at være 120. I praksis accepteres det bredt af kommunerne i godkendelsessager, at der kan laves lugtkorrektion ved hønniker, så de ikke lugter mere end hønerne. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der ved beregning af lugtemission fra hønniker lægges en lugtemission på 160 OUE pr. s pr 1.000 kg til grund, svarende til høner (se tabel 3-4 i AU rapport om arealbaseret emissionsberegning del II), så lugtemissionen fra:

- hønniker, konsumæg (gulvdrift med eller uden gødningskumme) ændres fra 10 til 4 OUE pr. m² pr. s
- hønniker, HPR (gulvdrift) ændres fra 15 til 6 OUE pr. m² pr. s

Økologisk Landsforening bemærker, at der mangler lugtemissionsværdier for økologiske drægtige søer på stald, økologiske smågrise på stald og økologiske hønniker. I forhold til slagtekyllinger efterspørges en forklaring på, at økologiske slagtekyllinger beregnes med samme lugt pr. m² som skrabe-kyllinger, idet det bemærkes, at der er færre kg dyr pr. m² i en stald med økologiske slagtekyllinger.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hvad angår Landbrug og Fødevarers synspunkt om høns og hønniker bemærkes, at der ved omregningen af de eksisterende emissionsfaktorer pr. 1.000 kg dyr til de nye emissionsfaktorer pr. m² produktionsareal (bilag 3, tabel 6), alene er sket en direkte omregning uden samtidig at foretage en faglig vurdering. Dette vil være en anden og større opgave. Miljøstyrelsen er imidlertid indstillet på, at en gennemgang af lugtemissionsfaktorerne kan være en del af det udredningsarbejde om lugtemissioner, der forventes gennemført, og som bl.a. fremgår af bemærkningerne til § 1, nr. 36, side 147, i lovforslag nr. L 114, som fremsat den 12. januar 2017 om ændring af husdyrbrugloven. Indtil dette er sket, fastholdes det eksisterende faglige grundlag.

På samme måde som for ammoniak er lugtemissionsfaktorerne fastsat pr. areal for forskellige staldsystemer på grundlag af bedste faglige viden. Emissionsfaktoren for slagtesvin i økologiske stalde er lavere end for de staldsystemer til intensiv produktion af slagtesvin, og for økologiske høns og slagtekyllinger er emissionsfaktorerne lavere end for de tilsvarende konventionelle produktioner.

I forhold til Økologisk Landsforenings bemærkning om manglende lugtemissionsfaktorer for drægtige søer, smågrise og hønniker, bemærkes, at der efter Miljøstyrelsens opfattelse ikke foreligger tilstrækkelig viden til at fastsætte egne emissionsfaktorer for disse dyretyper.

I forhold til Økologisk Landsforenings spørgsmål om, hvorfor skrabe- og økologiske slagtekyl-linger har samme lugtemissionsfaktor trods forskellig kg pr. m², skal det bemærkes, at der for nærværende kun er en producent af skrabe- og økologiske slagtekyl-linger. Det er derfor valgt, at anvende samme lugtemissionsfaktor som for økologi, da pladskrav og slagtevægt for skrabe- og økologiske slagtekyl-linger svarer bedre til den økologiske produktion end den konventionelle.

- Bilag 3, pkt. C

Dansk Pelsdyravlerforening og Landbrug & Fødevarer mener, at der er brug for yderligere præcision for at undgå misforståelser i forhold til produktionsarealet for mink, således at produktionsarealet udgøres af det frit tilgængelige burareal efter reglerne i § 26 i bekendtgørelse nr. 1553/2015 om beskyttelse af pelsdyr. Det nævnes herved, at det areal, der ikke opfylder højdekravet på 45 cm, ikke medregnes. Areal under evt. skrå væg i etagebur, redekasseareal og hyldeareal er heller ikke omfattet.

Økologisk Landsforening finder det principielt meget problematisk, at verandaarealet i fjerkræstalde indregnes i det staldareal, hvorfra der regnes emission på lige fod med arealet under siddepindene, hvor langt den overvejende del af gødningen lægges. Verandaarealet er kendetegnet ved at rumme et skrabe- og støvbadningsareal. Det er ikke præget af gødningsafsætning. Hvis det er præget af gødningsafsætning, så kan det ikke opfylde kravet til at fungere som skrabe- og støvbadningsareal.

Økologisk Landsforening ser ligeledes gerne, at aktivitetsarealer hos økologiske grise på stald kunne trækkes ud af produktionsarealet, i det omfang det lykkes at styre dyrenes gødeadfærd som tilsigtet. Det vil skabe en yderligere motivation til at få stalden til at fungere hensigtsmæssigt.

Endelig er det Økologisk Landsforenings opfattelse, at der – hvis der ikke skelnes mellem økologisk og konventionel produktion – kun regnes med afsæt i det minimumsareal, dyrene skal have til rådighed for at leve op til økologireglerne. Det vil være særdeles uheldigt for dyrevelfærden, hvis reglerne afholder landmændene fra at tilbyde dyrene mere areal. I forhold til fjerkræ har det meget store fordele for dyrenes velfærd, at der bygges veranda på stalden, og myndighederne ser gerne, at fjerkræproducenterne har en veranda til hønsene, når der opstår en situation med fugleinfluenza, da det gør det nemmere at håndtere, hvis dyrene skal holdes lukket inde. Producenterne vil imidlertid ikke være tilbøjelige til at bygge dette ekstra staldareal, hvis det udløser skrappe miljøkrav. De økologiske mælkeproducenter har besluttet, at de vil arbejde for, at alle stalde med økologiske køer indeholder et uoverdækket udeareal, hvor dyrene kan få vintermotion. Det er ligeledes vigtigt, at dette kan gennemføres, uden at der skal indhentes en fornyet miljøgodkendelse og større krav til ammoniakreduktion. Der er alene tale om at udvide staldens areal, og arealet skal selvfølgelig holdes rent for gødning.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen er enig med Landbrug & Fødevarer i forhold til behovet for præcisering af burarealet hos mink. Det fremgår af dyrevelfærdskravene, at der ved fastlæggelse af det frit tilgængelige areal kun må medregnes det grundareal i buret, som overholder højdekravet på 45 cm. Det er derfor rimeligt at fratække redekassen, hylde og evt. skrå væg i etagebure. Dette vil blive præciseret i vejledningen.

De nye emissionsfaktorer er fastsat på baggrund af kvælstofudskillelsen pr. dyr, en gennemsnitlig produktivitet og produktionsareal, der for økologiske slagtesvin og fjerkræ svarer til minimumsarealet i det økologiske regelsæt. Aktivitets- og velfærdsområder, som fx verandaarealer, indgår således på lige

fod med resten af produktionsarealet, som f.eks. arealer under siddepinde, lejeområder og gødeområder mm. under antagelse af god staldfunktion og normal gødningsafsætning vel vidende, at gødningen ikke afsættes ensartet over hele produktionsarealet. Dette, noget forenklet, princip er valgt af hensyn til enkelheden i fastsættelse af produktionsareal og emissionsfaktorer. En opdeling af produktionsarealet i samme staldafsnit med forskellige emissionsfaktorer for de forskellige områder, vil være meget kompliceret, og for nærværende foreligger der ikke tilstrækkelig viden til fastsættelse af sådanne differentierede emissionsfaktorer.

Konsekvensen af modellen er, at tildeling af ekstra aktivitetsarealer udover det krævede (uanset formålet), vil medføre ekstra emission. Som eksempel kan nævnes, at en forøgelse af området til støvbadning med 25 % i forhold til minimumskravene vil medføre en øget emission af ammoniak fra stalden med ca. 8 %, uanset hvordan det ekstra areal vil påvirke fordelingen af gødningsafsætningen på hele produktionsarealet. For langt de fleste husdyranlæg vil en forøget emission ikke have betydning for en begrænsning af produktionen, men kun husdyrproduktioner nær følsom natur.

Ved fastsættelse af de nye emissionsfaktorer har det, som ovenfor nævnt, været en forudsætning, at stifunktionen er god, med et velfungerende aktivitetsområde og normal gødningsafsætning samt overholdelse af dyrevelfærdskravene mht. at sikre dyrene et tørt og rent leje

I forhold til uoverdækket udeareal, hvor økologiske køer kan få vintermotion, vil arealet ikke være en del af produktionsarealet, hvis dyrene kun opholder sig der kortvarigt og arealet derefter rengøres. Er arealet derimod en fast del af stalden med gødningsafsætning, vil det skulle indgå i produktionsarealet på lige fod med andre staldarealer, som tilfældet er hos f.eks. slagtesvin.

Miljøstyrelsen har desuden foretaget en mindre præcisering af bilag 3, pkt. B, således at forholdet mellem bekendtgørelsens § 30 og det i bilag 3, B anførte om, at staldafsnit, der er placeret længere væk end 120 pct. af den ukorrigerede geneafstand, beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbrug, ikke medtages i lugtberegningen. Det forhold, at en beregning kan vise, at niveauerne i § 30 ikke overholdes betyder således ikke, at staldafsnit længere væk end 120 pct. skal medregnes. Samtidig er strukturen justeret en smule, sådan at det fremgår, at 120 pct.-princippet gælder for både Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen.

16. Bilag 4

Danske Svineproducenter og Landbrug & Fødevarer bemærker, at bilag 4 i udkastet på nuværende tidspunkt kun indeholder standardvilkår for én teknologi, nemlig staldforsuring i svinestalde. Man anser det for yderst vigtigt, at bilaget udbygges med standardvilkår for en række andre miljøteknologiske løsninger, da det er en forudsætning for opnåelse af ekstra fleksibilitet indenfor miljøgodkendelserne.

Det bemærkes endvidere, at når driftsvilkår opløftes på bekendtgørelsesniveau, og ikke længere vil være af vejledende karakter, er det afgørende vigtigt, at de beskrevne vilkår både er funktionelle, praktiske og fleksibelt gennemførlige.

Ifølge udkastets bilag 4, pkt. 3 skal gylle fra alle staldafsnit behandles hver dag. Under en funktionel syrebehandling af gylle, kan der i visse situationer ske et pust/udslip af svovlbrinte. På det grundlag har en række kommuner i dag indsat et vilkår om, at gylle ikke behandles på bestemte dage. Det er for at reducere risiko for lugtgene hos naboer f.eks. søndage i sommerperioden. Udkastets standardbeskrivelse vil derfor ikke være umiddelbart anvendelig i en række situationer. I proces med at udarbejde vilkår for de øvrige teknologier på Miljøstyrelsens teknologiliste skal sikres, at erfarne miljørådgivere,

kommunale sagsbehandlere og personer med testerfaring af miljøteknologi inddrages. Det er vigtigt, at de beskrevne vilkår både er funktionelle, praktiske og fleksible gennemførlige. Flexibiliteten skal kunne rumme forskellige antal driftstimer, grad af køleeffekt, periodevis min./maks. driftsydelse m.v.

Landbrug & Fødevarer ser frem til, at denne proces går i gang hurtigst muligt.

Miljøstyrelsen bemærkninger

Miljøstyrelsen er enig med Danske Svineproducenter og Landbrug & Fødevarer i, at det vil være hensigtsmæssigt at udbygge bekendtgørelsens bilag 4 til at omfatte "standardvilkår" for flest muligt af teknologierne på Miljøstyrelsens teknologiliste. Miljøstyrelsen vil sikre, at interessenterne inddrages i denne proces.

Teknologien staldforsuring er optaget på Teknologilisten på baggrund af tests gennemført i besætninger, hvor gylle har været behandlet dagligt. Kravet i bekendtgørelsesudkastet om daglig behandling af gyllen ved staldforsuring lægger sig dermed op af den foreliggende dokumentation og er et resultat af nyeste viden, der viser, at teknologiens effekt reduceres ved behandling hver tredje dag.